

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izveniš nedelje in praznike. // Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Groblje trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Štrossmayerjeva ulica 1, telefon št. 63; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Presekani manevri in senzacije:

Položaj v Evropi se ni prav nič spremenil

Uradna izjava angleške vlade: Solnograški sestanek in Burckhardtovi razgovori s Hitlerjem niso prav nič vplivali na stališče mirovne fronte, ki je trdno odločena, zoperstaviti se vsaki samovolji

London, 17. avgusta. br. Angleška vlada je sredi uradnih komunikacij presekala vsa ugotovila in kombinacije okrog solnograškega sestanka in razgovora Burckhardta s kancelarjem Hitlerjem. V svojem komunikativnem govoru, da se mednarodni položaj ni v ničemer spremenil. Solnograški sestanek ni dal nikakega pomena za mirno reševanje obstoječih sporov in predstavlja le interni posveti oziroma Burckhardt niti ni imel kakšnega drugega pooblastila niti ni mogel prevzeti kakšne posebne misli. Angleško vlado pa je obvestilo o tem svojem razgovoru zaradi tega, ker je Anglija članica odbora trojne Društva narodov za združene zadeve. Določa natančno, da bi bil prof. Burckhardt dobil od Hitlerja kakšni načrti s prošnjo, da za sporu angleški in francoski vladi. Komunikacija končno ugotavlja, da igra združeno vprašanje v sedanjem mednarodnem položaju samo podrejeno vlogo v zahtevah, ki jih postavljata nemška in italijanska vlada.

Londonški listi v zvezi s tem komunikativnim ugotovljajo, da je bil insceniran zopet nov manevr v že par mesecev trajajoči življenjski vojni z namenom, da se izvede razdor in nezaupanje med Poljsko in zapadnimi veleladi. Angleška in francoska vlada sta ponovno kategorizirano zagotovili poljski vladi, da bosta brezpogojno izvršili svoje obveznosti in prisločili Poljski na pomoč v primeru vsakega direktnega ali indirektnega napada na neodvisnost Poljske in ogražanje njenih interesov. „Times“, ki velja za glasilo ministrskega predsednika Chamberlaina, objavljajo v zvezi s tem dolg uvodnik, v katerem ugotavljajo, da so pogrešni vsi računi na nadaljnjo popustljivost Anglije. Monakovski politika je za vselej likvidirana. Nad nasiljem mora zmagati pravica. Če želita Nemčija in Italija mirno poravnati, se morata predvsem odločiti svojem novemu načelu „življenjskega prostora“, ukiniti vojaške ukrepe in priznati vsem narodom, zlasti Čehom pravico samoodločbe. Šele potem bi bilo možno govoriti o razoročitvi, o novi razdelitvi sirov in o zopetni vključitvi totalitarnih držav v sistem svobodne svetovne trgovine.

Berlin, 17. avg. br. Nemški tisk je večkrat očito po navodilu s merodajne strani ustavil napade na Poljsko. Splošno se je mislilo, da je to prva posledica solnograškega sestanka. Danes na so se pojavili v nemških listih še ostrejši napadi na Poljsko. Listi objavljajo večkolonska poročila o baje nevdružnih razmerah na Poljskem in o prežanjanju Nemcev. Če tudi se prav tako nadaljuje tudi kritika zapadnih veleladi, je vendarle opaziti

znatno milejši ton in bolj realno presojanje položaja. V berlinskih diplomatskih krogih sklepajo iz raznih drugih znakov, da bi bila Nemčija pripravljena pričeti pogajanja. Zanimivo pa je, da glasilo združbenih narodnih socialistov „Daniger Vorposten“ že v naprej odklanja vsak kommis in zahteva brezpogojno priključitev Gdanske Nemčije. V Berlinu se vedno upajo na popuščanje Anglije. Obenem pa so prepričani, da mora priti nezgodno do vojne, če bi se ta nemška pričakovanja ne uresničila.

Kar se tiče Italije, so v Berlinu mnogi, da bo šla z Nemčijo, ker mislijo, da more le na ta način doseči uresničanje svojih zahtev. Novim vestem o bližnjem sestanku Hitlerja z Mussolinijem pripisujejo zategadelj večji pomen, ker potrjujejo vti, da v Solnogradu še ni bilo vse končano.

Enodušna volja Anglije: odpor proti nasilju

London, 17. avg. br. Minister za letalstvo Kingsley Wood je imel v Birminghamu govor, v katerem je naglasil, da lahko Anglija mirno gleda v bodočnost. Moč Anglije stalno narašča in angleški narod je danes bolj složen kot je bil kdaj prej. Izkušnje zadnjih let so nas naučile, je dejal med drugim, da je naš pripravek za obranitev in obrambo miru tem večji, čim večja je naša pripravljenost, čim odločnejša je naša volja, da se zoperstavimo vsakemu nasilju. To pa je danes enodušna volja vsakega angleškega naroda.

2 milijona prostovoljcev dosedaj v Angliji

London, 17. avg. br. Pretekli teden se je prijavilo nadaljnjih 24.000 prostovoljcev za vojaško službo in za civilno obrambo. Skupno je dosedaj prijavljenih že nad 2 milijona prostovoljcev, a še vedno prihajajo nove prijave. V svojo sestavo tečnega vojaškega registra bo v kratkem izvedeno posebno ljudsko štetje. To se vrho je že določenih 65.000 števnih okrajev. Vse tiskovine so že pripravljene. Prostovoljno sta se javila za vojaško službo v primeru vojne med drugimi tudi bivši znanji minister Antony Eden in bivši vojni minister Duff Cooper, prvi kot major pešadije, drugi kot topničarski kapetan.

Obramba vzhodnega Sredozemlja zagotovljena

Carigrad, 17. avg. br. Predsednik turške republike Ismet Ineni se je danes v spremstvu člane vlade odpravil v Trakijo, kjer bo prisostvoval velikim vojaškim manevrom. V Dardanelah so sedaj že dokončno nameščeni obrambni topovi, izdani pa so tudi že vsi ukrepi za obrambo vzhodnega dela Sredozemskega morja. Vsi ti ukrepi so v skladu z angleško-turško deklaracijo, da bosta Anglija in Turčija v primeru napada, ki bi dovedel do vojne v Sredozemskem morju, najtežje sodelovali in se medsebojno v vsakem pogledu podpirali.

Val francoski in angleški listi v Italiji zabranjeni

Rim, 17. avg. br. Od francoskih in angleških listov bosta pripuščena odslej v Italiji samo pariški „Temps“ in londonski

„Times“. Tudi ta dva lista se bosta smela v Italiji prodajati le tedaj, če ne bosta objavljala neugodnih poročil o Italiji in Nemčiji. Vsi drugi angleški in francoski listi so odslej v Italiji prepovedani.

Nemško-poljska meja zaprta v vsej Gornji Šleziji

Ker se Nemci zapri mejo in prekinili vse zveze, so to storili tudi Poljaki

Varšava, 17. avgusta. AA. Reuter: To dni so Poljski zapri prehode na vsaj petih Gornji Šleziji, kar so Nemci poprej zapri mejo pri Ribniku. Ti poljski varnostni ukrepi bodo ostali v veljavi vse do tedaj, dokler Nemčija ne pojavi, kaj bi zapri mejo pri Ribniku, ali pa do tega ukrepa ne razveljavi.

Varšava, 17. avgusta. e. V zvezi z najnovejšim incidentom, pri katerem je bil poljski obojni stražnik ubit na poljskem ozemlju od treh gdanskih obojnih stražnikov, sta se večerj sestala predsednik gdanskega senata Greiser in poljski komisar v Gdansk Chodacki. Po konferenci je Chodacki z letalom odpotoval v Varšavo, kjer se je sestel z zunanjim ministrom Beckom.

Poleg uboja poljskega vojaka, pa se je poljska izredna posadila zaradi nenadne odredbe nemških oblasti, da se od 15. t. m. dalje popolnoma zapre mejni prehod v severni Šleziji. Prekinjene so tudi vse telefonске in brojavne zveze. Poleg tega so vsi Poljaki v Gornji Šleziji odzvezni potni listi.

Glede na to je poljski vojni minister odredil popolnoma onake ukrepe. V poljskih krogih domnevajo, da so Nemci zapri zaradi tega, da bi prikriji svoje vojaške priprave na meji. Po vseh poljskih listih je v zadnjem času opaziti velike premikanje nemške vojske proti meji. Pospešeno se dovršuje avtomobilska cesta Berlin — Vratislava. Po istih vesteh se pospešujejo tudi gradnja dela cest, vodnih skozni protektorat. V prvi vrsti se gradi avtocesta proti madžarski meji in več strateških cest skozi Slovaško.

Nemška poročila

Katovica, 17. avgusta. AA. DNE. Iz vseh krajev vzhodne Gornje Šlezije poročajo o aretacijah Nemcev pretekli ponedeljek, torek in sredo. Število aretirancev cenijo na 150 do 400 oseb. Gre predvsem za voditelje raznih nemških organizacij, upravnih odborov in drugih prakov nem-

ških organizacij. Lokale mnogih nemških organizacij so zapri in zapetili v vseh uredniških listov, ki izhajajo na vzhodnem Gornjem Šlezskem, so izvršili preiskave. Ti ukrepi so zelo razburili in so se mnogi Nemci zatekli v gozdove. Iz verodostojnih virov se je izvedelo, da so člani zveze poljskih revolucionarjev dobili orožje. Zato je treba pričakovati val protinemskega terorja. Vse telefonske in brojavne zveze so pretrgane. Iz Trnovic poročajo, da so na Srednje Poljskem aretirali 450 Nemcev obeh spolov in vseh starosti. Aretacije se vrše tudi v vzhodni Gornji Šleziji, ker so aretiranci skušali zbežati na nemška tla, da se rešijo pred poljskim terorjem. Mnogo Nemcev so s silo odvedli v vzhodno Galicijo in jih tja poslali na prisilno delo.

Zarota proti zlotu

Varšava, 17. avgusta. b. Poljske oblasti so začele ostro akcijo proti propagandi, katere namen je vzbuditi v ljudskih množicah poplah in nezaupanje v poljski denar. Izvršile so številne preiskave v raznih nepoljskih trgovinah in trgovinah v posamičnem okrožju ter odkrile pri tem pravo zaroto proti poljskemu zlotu. Aretirale so mnoge sumljive elemente, pri katerih so našle večje zaloge denarja, ki se je na skrivaj tihotapil v inozemstvo. Posebno na veliko se je v zadnjem času tihotapilo v inozemstvo poljsko srebro. Srebrni denar je v zadnjih tednih skoraj popolnoma izgubil iz prometa, kar so ga razni elementi v tuji službi pokupovali povsod. Zanimivo je, da se nekateri tuje radijske postaje najvse pomikanje srebrnega denarja na Poljskem, še preden se je to pojavilo, kar dokazuje, da je bila akcija sistematično organizirana z namenom, da bi se omajalo zaupanje poljskega naroda v lastno valuto. Poljska, ki je sedaj odkrila niti te organizacije, je na delu na vsem poljskem ozemlju, da iztakne vse, ki so se bavili s takimi posli. Uspejo ji je že aretirati večino kolovodij te svojevrstne propagande proti poljski državi.

Bliža se doba največje napetosti

Po sodbi berlinskih krogov bo evropska kriza dosegla vrhunec za časa nürnberškega kongresa

Varšava, 17. avgusta. e. Dopisnik „Gazette Polska“ javlja iz Berlina, da tam prevladuje mnenje, da bo v teku naslednjih treh tednov poljsko-nemški odnos dosegel kulminacijsko točko napetosti in da bo sedanja živčna vojna za čase kongresa stranke v Nürnbergu dosegla svoj vršek. Po poročilu „Gazette Polska“ pa v

Berlinu ne verjamejo, da bi pred kongresom v Nürnbergu prišlo do kakih dramatičnih dogodkov. Sodijo, da se Hitler o priključitvi pri Tannenbergu ne bo dotaknil mednarodnih problemov. V vsakem primeru pa v Varšavi prevladuje mnenje, da bo v teku prihodnjih treh tednov Evropa preživljala eno najtežjih kriz.

„Če pride do vojne, bo našla angleški narod dobro pripravljen“

Izjava bivšega ministrskega predsednika Baldwin — „Gre za svobodo vsakega človeškega rodu“

New York, 16. avg. AA. Reuter: Na svečanem banketu, ki je bil prirejen na čast udeležencem mednarodnega kongresa za demokracijo v zvezi, je imel govor bivši angleški ministrski predsednik Baldwin. Med drugim je v svojem govoru dejal:

Če bi izbruhnila vojna, bi našla angleški narod dobro pripravljen in opremljen s materialnimi sredstvi za obrambo. Vojna bi angleški narod našla v takšnem razpoloženju, v katerem je vsak posameznik globoko prepričan, da bi ta vojna pomenila boj, od kida katerega bo odvzela svobodo vsakega človeškega rodu. Če bi do takšnega spopada prišlo, se mi Britanci zavedamo, da moramo do konca odigrati vlogo, ki nam je tak spopad narekuje. Lord Baldwin je poudaril, da je v težkih poveljnih letih bil dalj časa na čelu vlade velike in demokracije urejene države in da zaradi tega lahko smatra, da si je pridobil bo-

gate izkušnje, kar se tiče demokratske državne uprave v praksi. Prišel je do prepričanja, da je demokracija red najtežja in najodgovornejša oblika državne uprave. V totalitarnih državah stori vsak posamezni državljani enostavno to, kar se mu ukaže. Tam ni treba razmišljati o tem, koliko so umestni ti ali oni ukrepi. Še manj pa je vsakemu posamezniku dano na razpolago, da bi izbral in se odločil za eno ali drugo rešitev kakšnega vprašanja. Napredek in uspeh demokracije urejenih držav pa je nasprotno odvisen od sposobnosti in pripravljenosti vsakega odraslega državljanca, da razume in sprejme svoj delež odgovornosti za usodo državne skupnosti. Prepričani demokraciji na svetu si morajo biti na jasnem, da demokracija ideji ne preti nevarnost od strani totalitarne fašistične ideologije in prav tako ne od komunistične.

Kdo bo zmagal v novi vojni?

Samo tisti, ki ima dovolj surovin

Budimpešta, 17. avg. AA. Havas: Pri svečanostih, ki jih prirejuje vsako leto v Tinaniju v spomin na Karla IV., je član parlamenta grof Sigrej izjavil med drugim, da more v novi svetovni vojni računati na zmago samo država, ki obvlada

morja. Tablica države narekuje lahko razporeda s sredstvi vsake države in s surovinami, ki so potrebne za vojsko. Medtem ko jih nasploh priznajo, je Grof Sigrej izjavil, da bo Mednarodna banila svoje neodvisnosti s sredstvi

prosti vsakomur in končal svoj govor z besedami: Madžarska vojska je blesteče prestala ogenj, in se ne more podrediti nobenemu drugemu sistemu, kakor samo ti sistemu, ki ga določijo Madžari sami.

Budimpešta, 17. avg. AA. Stefani: Potrjuje se vest, da bo Daranyi odstopil kot predsednik parlamenta, češ da njegovo zdravstveno stanje slabo. Verjetno je, da pride na njegovo mesto sedanji pravosodni minister Nuti, na njegovo mesto pride sedanji državni podtajnik v istem ministrstvu.

Wojcieh Korfanty

Varšava, 17. avg. Na varšavski kliniki je sredi posledicah operacije preminil eden najuglednejših poljskih politikov in borcev za svobodo poljskega naroda Wojcieh Korfanty.

Zasedanje interparlamentarne unije

Oslo, 17. avg. br. Po svečani otvoritvi zasedanja interparlamentarne unije, kateri je prisostvoval tudi kralj, je bila večer prva delovna seja. Ta seja je bila določena v znaku mednarodne napetosti. Vsi govorniki so se bavili z mednarodnim položajem in naglašali potrebno strnitve vseh demokratskih sil v borbi proti nasilju, ki skuša obvladati ves svet.

Prvi je govoril poljski delegat senator Dembski, ki je obširno orisal sedanji mednarodni položaj v zvezi z napetostjo med Poljsko in Nemčijo zaradi Gdanske. Pojasnil je zgodovinski razvoj in dokumentarno podprel svoja izvajanja. Podčrpal je, da je Poljski vsiljena borba za njeno neodvisnost, Poljska ne zahteva ničesar, ne pusti pa si z nasiljem krati svojih pravic. Njegova izvajanja so sprejeli zborovalci z dolgotrajnim pritrditvami in na ta način izrazili svoje simpatije do Poljske.

Angleški delegat lord Irwing je izpopolnil izvajanja Dembskega o mednarodnem položaju in prav tako podčrpal odločnost demokratskih držav, da se z vsemi sredstvi postavijo v bran slehernemu nasilju. Jugoslovanski delegat Marković je v svojem govoru podčrpal, da je tudi Jugoslavija privržena ideji demokracije ter po sreč in duhu na strani Anglije in Francije, toda njen geografski položaj ji nudi ne narekuje, da vzdrži prav tako dobre odnose tudi z državama oziroma Rim-Berlin. Jugoslavija se ne želi vmešavati v velike mednarodne spore in borbo med veleladi, vztraja pa na tem, da na obeh straneh spoštujemo njeno nevtralnost. Vsaki kršitvi te nevtralnosti se bo z vsemi sredstvi uprla.

Ameriški delegat je opozarjal na nevdružne razmere v nekaterih državah in med drugim predlagal, naj se interparlamentarna unija zavzame za to, da bodo nemške oblasti izpuštile iz koncentracijskega taborišča 12 čeških parlamentarcev, ki jih imajo zaprte že od marca meseca.

Danes se bo razprava o mednarodnem položaju nadaljevala. Kakor se zatrjuje, bo ob koncu razprave postavil ameriški delegat predlog, naj bi interparlamentarna unija dala pobudo za politično premirje v Evropi, ki naj bi se izkoristilo za to, da se sestanejo zunanji ministri vseh evropskih držav in skušajo najti pota in načina, da se mirno rešijo vsi spori.

Mož brez ušes ni bil atentator na vlak

Chicago, 17. avg. br. V zvezi z atentatom na ekspresni vlak Chicago — San Francisco je policija aretirala v Renu 6 oseb, ki so osumljene, da so sodelovale pri tem atentatu. Med njimi je bil tudi mož brez ušes, ki so ga nekateri očitno opazili v bližini neposredno po nesreči. Mož na je dokazal svojo nedolžnost in so ga zopet izpustili. Pred dvema letoma je pri neki železniški nesreči prišel od nogo in je bil takrat prisegel, da se bo maščeval nad vsemi železničarji. Zato so domnevali, da je bil soudeležen tudi pri tem atentatu. Sedaj zasledujejo oblasti še nekega drugega moža brez ušes. Število smrtnih žrtev se je povišalo na 26, kar so našli med ruševinami še dve trupli. Ponesrečeni vlak je bil najbolj luksuzni vlak v vsej Ameriki. Imel je poleg spalnega in jedilnega voza še bioskop, čitalnico, damski salon, bar, plesni salon in poseben razgledni voz. S tem vlakom so se vozili skoraj izključno le ameriški milijonarji. Po objavi železniške uprave je stal ta vlak brez lokomotive nad 2 milijona dolarjev.

Irski teroristi še vedno ne mirujejo

London, 17. avg. br. Na trgu Piccadilly sredi mesta je bilo v pretekli noči s strani irskih teroristov razdejanih 40 javnih telefonskih govornic. Vse telefonske zveze so prekinili, aparate uničili, celice na deloma razdejali z eksplozijami, deloma pa požgali.

Oslo, 17. avgusta. Beograd 10. — Pariz 11.7.25, London 20.7.25, New York 14.7.25, Bruselj 7.5.20, Milan 23.30, Amsterdam 22.50, Berlin 17.7.25, Praga 23.25, Varšava 24.40, Bukarešta 3.25.

Nemško-italijanski načrt

S posredovanjem Vatikana naj bi se spet sestala konferenca štirih veleladi, da ugodni zahtevam Rima in Berlina - V Parizu in Londonu odklanjajo

Pariz, 17. avgusta. e. V pariških političnih krogih doznajajo, da je načrt držav oziroma Berlin za rešitev sedanje situacije naslednji:

Posrednim potom bi državi oziroma Rim - Berlin predlagali 30-dnevno premirje. V tem času naj bi ne bilo nobene akcije, temveč bi se sestala konferenca Anglije, Francije, Italije in Nemčije, ki naj bi rešila vprašanje Gdanske, vprašanje italijanskih zahtev v Tunisu in še nekatera druga odprta vprašanja v smislu zahtev držav oziroma Rim-Berlin. Nato bi se pričeli razgovori o splošni pomiritvi Evrope.

Glede posredovalcev za to akcijo obstajata dve verziji: Na eni strani naj bi bil to ameriški delegat Fish, ki sodeluje na zasedanju Interparlamentarne unije v Oslo, drugi pa trdijo, da bi pobudo za sklicanje take konference na prošnjo Mussolinija prevzel Vatikan.

V Parizu pa naglašajo, da niti Francija, niti Anglija nista razpoloženi, da kreneta na to pot. Obe veleladi imata določene obveznosti do Poljske, poleg tega pa bi imela taka konferenca zelo nepovoljne posledice za razgovore v Moskvi. O tem piše sročnji oficiozni „Temps“:

Tako imenovani načrt o ponudbi, ki sta za formulirali državi oziroma Rim-Berlin, je nenavadno podoben drugemu Monakovu, in kaže, da je bil poverjen Američanu Ha-

miltonu Fishu, članu Interparlamentarne unije in delegatu Združenih držav, ki je nedavno obiskal nemškega zunanjega ministra Ribbentropa blizu Salzburga. Fish je nato z zasebnim letalom tega diplomata odletel v Oslo. Več dni so se v Londonu širili glasovi, da bosta Italija in Nemčija skušali dobiti pristaneke predsednika Roosevelta ali kake druge vodilne osebe za svoj predlog, naposled sta si pa izbrali Fisha za svoj načrt. Ta načrt je bil hkrati objavljen v Oslo in ga je zabeležila tudi neka ameriška agencija v Rimu, češ da sta totalitarni državi ponudili premirje za 30 dni, kakor da se nahajamo že v vojni in da želita, da se sestane konferenca štirih veleladi, ki naj reši gdansko vprašanje in še neka druga vprašanja, nanašajoča se na zahteve Italije glede Tunisa in Džibutija. Hkrati naj bi se rešilo tudi vprašanje Transjordanije in južne Slovaške itd. Ko bi bil na ta način mir zavarovan, bi se pristopilo k splošnim mirovnim pogajanjem, ki bi obsegala vprašanje kolonij in drugih sprememb meja v korist Rajha in Italije. Obenem pa spremišta Rim in Berlin svojo ponudbo z grožnjo, da bi bila vojna neizogibna, če se odkloni ta načrt in da pade vna odgovornost na države, ki ne bi hotele sprejeti italijansko-nemških predlogov. Deklar, da niti Ribbentrop, niti Ciano nimata preveč zaupanja v uspeh teh predlogov. Je dejstvo, da sama nista smela predložiti tega načrta, temveč sta ga skušala spraviti pod okrilje ameriškega poslanika.

Politični obzornik

Da ne bomo iznenadeni!

Sofijski »Mir« je te dni v članku »Svet pred svetovno vojno?« razpravljal o mednarodnem položaju in iznesel tele misli: »Vse kaže, da človeški razum, še ni našel praktične možnosti, da bi mogel na miren način rešiti sedanji svetovni konflikt. Zato tudi obstoja velika verjetnost, da krene svet na staro znano pot, na pot krvavega razračunavanja. Tisti, ki misli drugače, samo kaže, da se boji pogledati stvarnosti v oči, a oni, ki vedo, da ne bodo mogli očuvati svoje nevtiralnosti, se bodo morali pripraviti na vse. Če bo bilo za večino ljudi leto 1914 iznenadenje, bodoči konflikt ne more za nikogar več biti presenečenje. Zato bodo imeli dobre izgleda na uspeh samo oni, ki so politično in vojaško pripravljani za vse slučaje. Vsakomur se vsiljuje vprašanje, stoji-li svet pred novo vojno? Da bo v novo vojno potegnjena ne samo Evropa, marveč ves svet, to je toliko, kakor gotovo. Ni seveda izključeno, da se odigrajo še dogodki, ki lahko preprečijo katastrofo, katere obrisi se že kažejo pred očmi zaskrbljenega človeštva, toda to je malo verjetno. Tisti, ki so pripravljeni na vse eventualnosti, delajo sedaj samo realno politiko.

Kdo se skriva pod št. 31857?

Beograjska ugledna revija »Industrijski pregled« je objavila pod tem naslovom uvodnik, ki ga je v celoti ponatisnila tudi sarajevska »Jugoslovenska pošta«.

Članek, v katerem se s prstom kaže na to, kako lahkomišno nasledamo tujim trik-ko, se glasi:

»Zgleda se, ko vidimo, kako delujejo temne sile pri nas, in to javno, odkrito. Naivnost naših ljudi lahko postane usodna, a brezbriznost in nemarnost katastrofalna. Ali hočete, da vam navedemo samo en primer? Evo ga! V velikih beograjskih listih je bil te dni objavljen tale oglaš:

»Kupujemo kompletne električne centrale v dobrem stanju in z modernim pogonom. Ponudbe s podrobnim tehničnim opisom, oznako fabrikata, starosti strojev in fotografijami pošljite na »Publicitas« d. d. Zagreb, Ilica št. 9, za številko 31.857«.

In zgledamo se zopet, ko pomislimo, da se bodo naši naivni ljudje ali lahkomišnički spekulanti, ki se bodo odzvali temu anonimnemu pozivu in poslali opise in fotografije svojih električnih central številki 31.857?

Električne centrale so — energija, življenje, motor industrije, ki deluje za obrambo države! Kdor ima v rokah električne centrale, lahko vedno zavira delovanje te za državno obrambo neobhodne industrije. Kdor ima v rokah načrte in fotografije električnih central in njih strojev, lahko te naprave kvari, ruši in sabotira. In potem ni potrebna nobena druga špijonaža...

Kdo je ta številka 31.857? Kdo se pod njo skriva? Kdo je ta finančnik, ki hoče kupovati, ki hoče pokupiti naše električne centrale, kjerkoli bi one bile in v kateremkoli kraju bi se one nahajale? Na čigav račun jih hoče on kupiti? Pa zakaj in v katero svrhu? Radi špekulacije, dobičkalnosti? Tega ne verjamemo, ker se električne centrale ne kupujejo tako na slepo, kjerkoli bi se one bile in v kateremkoli kraju države bi se one nahajale, ne glede na to, ali so donosne ali ne. Dobronamerno gotovo ne! Iz altruizma ali želje, da se vnese novo življenje in impulsi v proces naše elektrifikacije, prav gotovo tudi ne! Zakaj potem? Jasno je: »Nekdo, ki mu je leželo na tem, da zbere na ta način čim več podatkov o naših električnih silah, ki so mu potrebni podatki o naših vodnih močeh, ta »nekdo« bi morda celo pokupil naše električne centrale in jih izkoristil do usodnega trenutka, ko bi lahko onemogočil proizvodnjo te življenjske sile naše industrije in naše obrambne pripravljenosti. Te dni je bilo objavljeno, da je bila nekemu gospodu iz Beograda — njegov poklic ni bil označen — podeljena koncesija za elektrifikacijo drinske kotline. Kolikor je nam znano, ne bo on sam izvršil tega ogromnega posla. Kdo potem stoji za njim? Res, te dni je bil izdelan načrt uredbe o elektrifikaciji, toda...

A mi se čudimo in zgledamo, da se lahko v našem tisku, pa naj bodo oglašne pristojbine še tako velike, objavljajo taki »rodoljubni« inserati. Zgledamo se, da pristojna mesta ostajajo ravnodušna nasproti takemu odkritemu in nedostojnemu postopanju industrijske špijonaže! Zahtevamo strogo preiskavo v tej stvari, a mi sami smo tako preiskavo že tudi uvedli! Bojimo se namreč, da bi se za to številko 31.857 ne skrivali naši ljudje, ki odstopajo svoja imena za plačilo tujcem.

Čemu v inozemstvo?

Revija »Narodna Odbrana«, glasilo istomišljeniške organizacije, je objavila prav umesten članek o naravnost zločinski razvadi gotovih naših državljanov, da odhajajo na letovanje v inozemstvo. Iz tega članka pomenujemo: »...V zadnjem času, zlasti tekoče leto odhaja vedno več naših ljudi v inozemstvo na odmor. Kakor da bi mi doma ne imeli vse polno prekrasnih krajev, ki se lahko povsem merijo z inostranskimi. Glede čen pa sploh ne govorimo. Pa kljub temu se neprestano večje število onih, ki odhajajo na oddih v tujino. Vzrok za to je več. Nekateri odhajajo v inozemstvo zato, da tam studirajo in se pričuje tujega jezika. Drugi gredo v inozemstvo v zdravilišča, kakršnih doma nimamo. Tem tega ne moremo zameriti. Toda večina naših ljudi, ki odhajajo v inozemstvo, hodi tja zaradi zabave ali na oddih. Te je treba najstrožje obsojati...« List nato navaja, da se je število onih naših državljanov, ki odhajajo v inozemstvo na zabavo ali oddih, od leta 1933 pa do leta 1938 skoraj podvojilo. Leta 1933 jih je odšlo v tujino 68.595, leta 1938 pa je bilo 116.964. Ti so l. 1933 v inozemstvu potrošili 150.800.000 din, leta 1938 pa 282.400.000 din. Ako primerjamo, da so inozemski letoviščarji leta 1938 pri nas potrošili 384.500.000 din, vidimo, da smo bili lani v tujem prometu aktivni samo še za 101.600.000 din. Letos bomo v tem pogledu še na slabšem. Ako pojde stvar tako naprej, bomo v nekaj letih glede tujkega prometa že pasivni. Naproti tega zahteva »Narodna Odbrana«, naj se z vsami sredstvi omeji odhajanje naših državljanov na letovanje v inozemstvo. To se lahko izvede s primernim poostrenjem deviznih predpisov, kakor so to storile že vse druge države.

Gasilska razstava

Zanimiv zgodovinski pregled razvoja našega gasilstva

Ljubljana, 17. avgusta. V zvezi z velikimi gasilskimi prireditvami v Ljubljani je prirejena tudi gasilska razstava. O nji trde, da je doslej najpomembnejša gasilska razstava pri nas. V resnici je zbrana mnogo zanimivega gradiva, zlasti v zgodovinskem delu razstave. Razstava je prirejena v gimnazijski telovadnici v Vegovi ulici. Prostor je ustrezno povsem, zlasti, ker je nekoliko pretesen. Zato tudi niso mogli razstaviti v dvorani vseh starinskih brizgal, ki so razpostavljene po dvorišču. Razstava bi bila lahko izpopolnjena tudi v tem pogledu: je marsikdo na nji pogrešal znamenito ljubljansko parno brizgalo, ki počiva že delj časa v mestni baraki »Meksikci«, ob Bohoričevi ulici.

Gasilska razstava zbuja posebno zanimanje; izreden obisk je bil zlasti te dni, ko so ljubljanske ulice preplavljale gasilske množice, vendar je tudi še zdaj tako dober, da so razstavo podajali do konca tedna. Končana bo v nedeljo zvečer. — Na razstavi najde marsikdo mnogo zanimivega že zato, ker pri nas nimamo gasilskega muzeja in razne gasilske zgodovinske znamenitosti niso splošno pristopne. Sploh je pa težko dobiti črto med pravimi gasilskimi znamenitostmi in še vedno uporabnimi predmeti, kar velja zlasti za gasilske brizgale. Tako vidimo razstavljene na prostem stare brizgale, ki so še uporabne. Nekaj jih je celo naprodati. Čete, ki si ne morejo nabaviti drage gasilske opreme, kupujejo takšne brizgale. Res vprašanje, ali je pa ročna brizgala, izdelana l. 1833 v Ljubljani pri Samassi. Imelo jo je v Nemškem Rovtu. Razstavljena je tudi parna brizgala iz Celja, še vedno uporabna. Nova je bila že l. 1897. V dvorani sta razstavljeni dve, še starejši ročni brizgali. Najstarejša je že 250 let stara, in sicer iz Duplice pri Kamniku. Ta brizgala je še brez vetrnika in je zato brizgala sunkovito. Druga ročna brizgala je bila izdelana v Ljubljani pred 186 leti. Obe ti brizgali so morali tudi ročno prevažati.

Razstava se deli v glavnem v 6 oddelkov. V prvem manjšem prostoru je reprezentančni oddelke, vendar zdaj ne učinkuje v resnici reprezentativno, zlasti še, ker ga ne krasi več prapor. V njem je razstavljeno le nekaj slik, organizatorstva našega gasilstva, slika princa Tomislava in medalje.

Glavni razstaveni prostor je v sami telovadnici, predeljeni na več koč. Ob vhodu so ob stenah veliki zemljevidi, izdelani iz lesa precej dobro. Prikažejo gasilsko organizacijo po državah in zlasti v naši banovini. Ti zemljevidi so zelo veliki ter merijo po več m². Prvi nam prikazuje, kako so opremljene naše gasilske jedinice s cevmi, motorikami ter sploh z brizgalami. Tako imajo n. pr. prostovoljna gasilska društva v dravski banovini 237.703 m cevi in 1084 brizgal. Na drugi karti vidimo, kako je razpredena gasilska organizacija po dravski banovini, koliko je edinic, gasilskih čimov, čet itd. Tretji zemljevid je posebno poučen, ker prikazuje moč našega gasilstva v primeru z drugimi banovinami. Absolutno največ šteje gasilcev gasilska zajednica savske banovine, in sicer 32.678, med tem ko jih šteje zajednica dravske banovine 32.029, toda relativno je največ

Anžur obsojen v triletno ječo

Zadnji član zloglasne razbojniške tolpe, ki jo je vodil Salaj

Ljubljana, 17. avgusta. Včeraj se je pred malim kazenskim senatom nadaljevala pred tedni prekinjena razprava proti zloglasnemu vlomilcu Jožetu Anžurju iz Zadobrave. Predsednik senata je bil s. o. s. Julij Fellah, obtožbeni je zastopal državni tožilec g. Branko Goslar. Anžurja pa je branil odvetnik dr. Zupančič.

Mnogim prebivalcem ljubljanske okolice so še v spominu drzni vloni, ki jih je izvršila Salajeva vlomilska tolpa, katere član je bil tudi Jože Anžur. Ljubljanska policija in okoliški orožniki so dolgo zasledovali zločince in naposled se jim je posrečilo prijti vse, razen Jožeta Anžurja, ki se je znal skrivati po gozdovih in je potoval od kraja do kraja ter v skrajni sili nekoč lani pobegnil celo čez mejo na Korosko. Toda tudi Anžurja je končno policija s pomočjo orožnikov izsledila in ga aretirala. Medtem ko je Anžur čakal v preiskovalnem zaporu na sodbo, so bili njegovi vlomilski tovariši že obsojeni. Vodja tolpe zloglasni Salaj je bil obsojen na 9 let ječe.

Na zadnji razpravi je Anžur zahteval zaslusanje priči, ki naj bi potrdile, da v kritičnem času, ko so bili izvršeni veliki vloni v ljubljanske trafike in v nekatere trgovine in gostilne v ljubljanski okolici, ni bil v Ljubljani, temveč je delal na Koroskem. Anžur je zahteval tudi zaslusanje tolovaja Salaja.

Salaja so včeraj pripeljali iz mariborske kaznilnice vklejenega. Dva orožnika sta ga spremljala, celo v razpravni dvorani ga je držal orožnik na verigi. Navadno snamejo verige z rok obsojence, ki stopijo kot priče ali kot obtoženci pred sodnika, a Salaj je tako nevaren zločinec, da je moral priči z vklejenimi rokami. Anžur je bil očitno presenečen, ker ga Salaj ni razbremenil, temveč je prav določeno in odločno trdil, da je Anžur sodeloval pri velikem vlonu pri posestniku Lovšetu v Šmartnem ob Savi. Anžur se je branil kakor lev. Ne prestanto se je vtilkal v razgovore med predsednikom in priči ter prosil za nekaj besed pojasnila. Rekel je, da se hoče Salaj naj njim maščevati. Nekoč pred leti, ko sta bila Salaj in Anžur skupaj zaprti v mariborski kaznilnici, je med njima nastalo sovražstvo. V zagovoru se je Anžur izkazal mojstra v izmikanju in laganju. Govoril je v svojo obrambo kakor razguran dohtar, celo njegov bratolec ga je moral večkrat posvati, naj sede v miru. Toda Anžur si ni pustil mnogo dopovedati. Anžur dobro ve, kaj je robija, zato je napel vse sile, da se izmaže.

Salajevo pričevanje je podprl tudi neki Kristl, ki se je že spokoril za svoje grehe. Kristl je izpovedal, da je pri vlonu v Lovšetov hišo sodeloval Anžur, ki je celo odnesel večino plena. Kristl je bil seveda tudi s pomočja in tedaj ni vedel, kako se piše moški, ki je spremljal Salaja na vlomilskem pohodu v Šmartno ob Savi.

gasilcev pri nas glede na število prebivalstva. Gasilskih čet je v naši banovini 938 v savi 918. Manj razveseljuje je statistika požarov, ki je tudi pomembna na posebnem zemljevidu. Kaže nam, da sta bila v zadnjih treh letih v dravski banovini 220 požara, skoraj polovica vseh požarov v dr. žavi. Toda upoštevati moramo, da je stati stika požarov iz drugih banovin zelo nepopolna ter da tudi v drugih pokrajinah države najbrž nimajo nič manj požarov kakor pri nas. — K statističnemu oddelku moramo priložiti tudi posebno, manjšo razstavo gasilcev tovarn Kranjske industrijske družbe. Dalje je treba omeniti še številne modele. Med obširnostv pa statistika ne budi posebnega zanimanja. Ljudje se najbolj zanimajo za slike starih požarov in največ zanimanja je deležna zelo stara oltarna slika iz Hotedrice, ki prikazuje gašenje v starih časih, seveda nekoliko simbolično, s sliko sv. Florijana v ospredju. Atraktivna je pa tudi model vasi, ki kaže zelo nazorno, kako udi strela v višje sople, v tem primeru v zv. mlk vasko cerkve, če ni strelododa. Električno napravo, ki ponazarja strel, je dal razstavilalcem univ. prof. Osena.

Obširnost bi bilo treba zlasti opozoriti na oddelke, ki prikazuje varnostne ukrepe pri požaru in pri letalskih napadih in kjer nas slike svari pred nevarnostjo pri električnih napravah in ko izbruhne požar. Nazorno je prikazana tudi upravnica električna instalacija na lesenih stenah in kakšna bi morala biti, da bi no prišlo do požara po kratkem stiku. V ta oddelke spada jo v naravnih modelih prikazane nevarnosti, ki povzročajo požare, n. pr. pri površnih zidanih dimnikih in požarnih zidovih ter kakšna je pravilna ureditev. Prikazano je tudi, da požar lahko nastane v seniku, če je spravljeno v njem vlažno seno, in kar se dogaja pogosto, da ogenj povzroči cigareta, ko kadilec zaspi.

Mnogo blaga je razstavljeno v oddelku Nabavljane zadrage Gasilske zajednice. Razstavljeno so skoraj vsi predmeti gasilske opreme, od gasilskih krovjev, zastav, samarijanskega materiala do najmodernejših gasilnih aparatov, velikih in malih brizgal. Vidimo tudi maske, azbestne obleke in mnogo sanitetnega blaga. Gradivo v tem oddelku razstave je nekatere obiskovalcem najbolj všeč, celo tako, da so nekateri reči vzeli seboj. Odnegli so že maske proti dimu, nekaj pinet in škarij, žepno električno luč itd. ... Paznik ne more nadzirati hkratu vseh razstavljene gradiva in pri ložnostni tatovi so precej previdni.

Gasilec iz južnih pokrajin so bile vse zlasti nekatere manjše, prenosne brizgale, ki jih izdelujejo slovenska podjetja. Razstava je imela zato tudi trgovski uspeh, čeprav je njen glavni namen, da prikaže predvsem le razvoj našega gasilstva, njegovo zgodovino, naloge v sedanosti in nudi potreben pouk obiskovalcu, zlasti glede obrambe proti letalskim napadom. Da bi pa razstava dosegla ta namen v polni meri, bi bilo potrebno na nji stalno vodstvo, kar marsikdo za laika ni dovolj nazorno, pa tudi za vse gasilce same ne.

Razstavo je organiziral razstaveni odbor s predsednikom Srečkom Šlehto. Pri ureditvi je sodeloval tudi arh. Špinčič.

Pozneje je po opisu na policiji sodil, da je bil tretji padja Anžur, ko pa ga je videl pred seboj pri prvem zaslišanju in konfrontaciji, je z vsoto gotovostjo spoznal v njem Salajevega pomagača pri vlonu v Šmartnem. Tudi včeraj si je Kristl zopet ogledal Anžurja in izjavil: Da, ta je bil! Kristl je še povedal, da mu Anžurjevi sorodniki grozijo, da ga bodo spravili v zapor, če bo vztrajal pri svoji izpovedi in obremenjeval Anžurja. — Nič se ne bojte, je predsednik senata odgovoril Kristlu, vse Anžurjeve bomo spravili za zapor in v prisilno delavnico.

Anžurjevi v Zadobrovi so na zelo slabem glasu, sosedje se jih boje, ker so zelo maščevalni. Orožnikom Anžurjevi sode ne radi pojasnjujejo, kako je z Anžurjevi. Kristl je na primer dobil pred prvo razpravo proti Anžurju listek, v katerem je bilo natančno popisano, kako naj govori pred sodniki. Listek mu je prinesel neki neznanec, ki je bil zaprt skupaj z Anžurjem. Po Anžurjevih navodilih je neznanec napisal listek in Kristlu sporočil, naj razbremenijo Anžurja in reče, da je bil Salajev padja nek Bradeško in ne Anžur.

Glede drugih vlonov ni bilo direktnih dokazov za Anžurjevo krivdo. Okradenci so sicer povedali, da je v kritičnem času stikal okoli njihovih hiš neki človek, ki mu je Anžur močno podoben, in je prošil za denar kot pogorelec. Najbrž je bil ta »pogorelec« v resnici Anžur, vendar je sodišče zaradi pomanjkanja dokazov glede vseh drugih vlonov Anžurja oprostilo, obsodilo ga je samo zaradi vlonu pri Lovšetu v Šmartnem na 3 leta ječe.

Anžur kazni ni sprejel in je prijavil revizijo in priziv. Anžur je nekaj časa živel na Koroskem pod imenom Viktorja Marna. Imel je legitimacijo Viktorja Marna, nesrečnega mladeniča, ki ga je brat Rudolf umoril in ga zakopal za hišo. Bratomorilec Rudolf Marn se je v zaporu obesil.

Iz Novega mesta

— Tabor Primorcev v Novem mestu. V nedeljo je imela »Soča« iz Novega mesta svojo letno prireditev. Že popoldanska tema balcarjev je pokazala vsestransko zanimanje. Prvenstvo za l. 1939 si je priboril železniški uslužbenec Vojdan Jakob. Popoldanski nastop je bil na obsežnem vrhu g. Oolniti. Prireditelj se je spremenila v narodno manifestacijo. Pevska zborna iz Kočevja in Karlova sta v plemenitem tekmovalstvu močno povzdignila vso prireditev. Tudi mala komada sedemletna pevka je s pesmijo »Gor čez izaro« marsikateroga ganila do solz. — Pri zabavnem delu je Karlovec častno rešil svojo nalogo. Hvale vredna je bila udeležba domačega prebivalstva, ki je napolnilo obezniti vrt in moralo kakor tudi gmetno podprlo društvo. Društvo »Soča« v Novem mestu se predvsem zahvaljuje za sodelovanje brataških društev »Orjem« iz Kočevja in »Istra-Trst-Gorica« iz Karlova, številnim delegatom

kakor tudi našim Novomeščanom, ki so ne glede na politično prepričanje v častnem številu prišli na pomoč.

Šolstvo

Združenje trgovcev v Ljubljani objavlja: pisanje v trgovsko strokovno nadaljevalno šolo bo za vse razrede od 28. avgusta do 2. septembra vsakokrat od 9. do 11. in od 14. do 17., razen v soboto popoldne, v isarni Združenja trgovcev, Trgovski dom. Novinci morajo biti stari 14 let in morajo pri vpisovanju predložiti zadnje šolsko spričevalo, zdravniški izvid in učno pogodbo. Za sprejem je treba imeti najmanj dokon-

Prodajalka božjih kipcev se je zastrupila

Ker ni mogla prodati izdelkov, je v obupu sklenila, da gre v smrt

Litija, 17. avgusta. Dve graški gospodinjici Albina Hauptmanova in Ani Strosova sta šli iz Litije v Šmartno po poti, ki drži nad litijsko cerkvijo. Mimogrede sta zapazili v grmovju, ki raste po pobočju hriba Sitarjevca, ležati neznan žensko. Sprva sta menili, da počiva, ko pa sta postali in prisluškovali, sta začuli, da ženska močno hrope. Stopili sta bliže in zapazili, da ji silijo iz ust pene in da se v polnu premetava. Začeli sta jo spravevati in klicati, ženska pa ni dala nobene odgovora. Vse je kazalo, da se bori s smrtjo...

Zato sta Hauptmanova in Strosova odšli takoj k Mrakovim, ki imajo hišo najbližje. Prilicili sta še ostale sosedje in povedali, kaj sta opazili v grmovju. Brž so se zbrali okrog hropeče ženske in ljudje in ko so opazili poleg nje malo steklenico, iz katere je udarjal strupen duh in ker je poleg negibne ženske ležalo še pisno, je bilo očitno, da je zaužila strupen opoj. Eden izmed fantov je skočil takoj na orožniško postajo, kjer je obvestil o dogodku v Sitarjevca narednika Marijana Žuvelo, ki je odšel takoj na kraj nesreče in pustil poklicati zdravnika dr. Vl. Orla.

Zdravnik je ugotovil, da je požila ženska precejšnjo množico opija, ki jo je onesvestil. Skušal jo je prebuditi k zavesti, dal ji je tudi injekcijo. Videč, da

čano višjo narodno šolo ali pa tri razrede dovršene srednje ali meštanske šole. Z manjšo izobrazbo bodo sprejeti učenci le v primeri zadostnega prostora. Novinci, ki so dovršili nižjo srednjo ali meštansko šolo, bodo pogojno sprejeti v drugi razred. Vsak učenec plača pri vpisu 400 din šolnine, novinci pa še 100 din vpisnine. Učenci ke III. razredov pa plačajo poleg šolnine še 100 din oprostnine. Pri vpisu naj predloži vsak učenec lansko spričevalo. Popravni in jesenski zaključni izpiti bodo v sredo 30. avgusta od 14. dalje. Podrobnosti bodo razvidne na šolski deski. Redni pouk se bo pričel v ponedeljek 11. septembra.

393-a

ženski ne pomaga nič več, ker se bori s smrtjo, je odredil takojšen prevoz v ljubljansko bolnico.

Z orožniške postaje so pozvali ljubljani, sako reševalno postajo in je kmalu nato prišel v Litijo avto in odpeljal nesrečnico v Ljubljano. Medtem so orožniki ugotovili nekatere okoliščine, ki so pojasnile dogodek. Nesrečnica je 23letna Iskra Tondica, ki se je bavila poslednje čase s prodajo božjih kipcev iz sadre in lesenih križev. K nam je dospela iz Trbovelj, kjer ni mogla prodati več blaga kakor za ne, kaj dinarjev. Tudi v Litiji je prodajala kipece in križe, a ni prodala čisto nič. Žensko je brezuspšna trgovina tako potrla, da se je odločila za prostovoljno smrt. Preden je zlezla na Sitarjevca, je napisala še poslovilno pismo svojemu možu Stefanu Iskrji, ki je doma v Dobrunjah. Možu se je oprostila, ker ni razpečala robe, kakor ji je naročil. Ne upa se domov s praznim žepom in se je zato odločila za smrt.

Pri Tondiki Iskrji so našli v denarnici le 6 dinarjev in pol in večjo zalogo kipcev in križev. Kje je dobila strupeni napoj, doslej še niso mogli ugotoviti. Po mnenju zdravnika je stanje nesrečne prodajalke tako opasno, da ni pričakovati rešitve. Naša oblastva so obvestila o tragičnem dogodku tudi njenega moža.

Karol Planinšek

Ljubljana, 17. avgusta

Komaj poldrugi mesec je minilo, odkar je umrla gosposka Marija Planinškova, že ji je sledil v grob njen mož g. Karol Planinšek, ugledni trgovec v Ljubljani. Umrl je iz žalosti za ljubljeno družico, s katero je živel 48 let v vzornem zakoncu.

Pokojsnik se je rodil 15. oktobra l. 1861 v Ljubljani, kjer se je etabliral na Starem trgu, takratnem trgovskem središču mesta in je prevzel bivšo Plavčevco trgovino. Ko je stekla dolenska železnica, je uvidel, da je Stari trg izgubil svoj pravi pomen za trgovino in se je preselil na Du. najsko cesto v bivšo Soborovo trgovino, kjer je sedaj lekarna Piccoli. L. 1905 je ustanovil k svoji dobro že vpejani speeirijski trgovini prvo ljubljansko veleparžo za kavo, ki jo je nato v sedanjih prostorih na Tyrševi cesti večkrat moderniziral. Njegova trgovina je uživala nede. ljen sloves po vsej Sloveniji, saj je bil g. Planinšek eden naših najbolj solidnih trgovcev. Ustvaril si je velik krog odjemalcev, ki so zelo čislali tega uglednega, vedno prijaznega in solidnega trgovca. Pokojnik je bil napreden mož in v takem duhu je vzgojil tudi svojo rodbino, sina Egonu, ki je solastnik trgovine in bo sedaj sam vodil podjetje, inž. Karla, sekcijskega sefa v Židanem mostu, in hčerko Mico, soprogo g. Milana Khama, solastnika kina »Unionac«.

Plemenitega pokojnika bodo položili k večnemu počitku jutri ob 16. Pogreb bo iz hiše žalosti Tavčarjeva ulica 2, na pokopališče k Sv. Križu. Časten mu spomin, ugledni rodbini naše iskreno sožalje!

ŠAH

Nacionalni šahovski turnir

Letošnji nacionalni amaterski turnir ima sicer znatno več udeležencev kakor prejšnji, v pogledu kakovosti pa partije po večini niso na višini. Nekateri igralci delajo prav začetniške napake in se čisto prepri, da ta ali oni spregleda figuro. Značilno je tudi, da si marsikdo zgradi dolbeno pozicijo, a jo nanosel z nekaj slabimi potezami popolnoma upropasti in dobi točko nasprotnik.

V X. kolu so bili v skupini A naslednji izidi: Muha je v holandski partiji nasproti S. Pavloviču igral slabo in je brez potrebe izgubil figuro, zaradi česar je Pavlovič prav lahko prišel do točke. Medan je že v otvoritvi spregledal kvaliteto, kar je Pavlovič zadostovalo, da je v 31. potezi zmagal. Gottlieb in Majstorovič sta po nezanemivi igri remizirala. Atijas ni dobro obravnaval špansko partijo nasproti Feuerju in ga je ta po žrtvi kvalitete lepo premagal. V teoretično prav zanimivi Caro-Kann partiji sta Šiška in Rajkovič delila točko. Gligorič je v španski igri porazil Ivkova, ki pa bi lahko izsilil remis. Licul je v slovanski obrambi zgradil nasproti Jermanu močno pozicijo, a jo je brez potrebe kompliciral. Tako se je zgodilo, da je zašel v časovno stisko in je v znatno ugodnejši poziciji prekoratil čas in je bil kontumaciran. Italijanska partija med Drašičem in Milnarjem se je končala z zmago slednjega.

Stanje v A skupini: Gligorič 9, Jerman, Rajkovič in Šiška 7, Majstorovič 6 in pol, Feuer, B. Pavlovič 6, Gottlieb 5 in pol, Drašič 4 in pol, Licul, S. Pavlovič 4, Ivkov in Milnar 3 in pol, Medan in Muha 2 in pol, Atijas 1 in pol.

V B skupini je Savič v končni topa in lovseke para nasproti dvema topoma prišli Stakić v 48. potezah k predaji. Gabrovšek, ki je med udeleženci najbolj priljubljen, je bil nerazpoložen, ker je ponovno dobil točko brez boja. Njegov nasprotnik Filipčić namreč sploh ni prišel na turnir. Šorli je kot črni igral damski gambit nasproti Weissu odlično in je po 34 potezah zmagal. Rabar je v aljehtinski nasproti Cindriču spregledal kvaliteto, ni pa sprejel ponujenega remija. In res je Cindrič slabo nadaljeval in izgubil. Šubačić je v izenačeni poziciji dobil nasproti Slokanu po kontumacii, ker je Slokan prekoratil čas, Lončarić in Berner sta po 62 potezah remizirala. Kohn je s figuro več z lahkoto porazil Kurjačka. Muždek je v sicilijanski s Carevom podlegel.

Bolnica

Danes: Četrtek, 17. avgusta katoličani: Liberat, Julijana

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Poslednji raketerji
Kino Union: Mir na Renu
Kino Sloga: Finale
Kino Šiška: Ladja suznjev

DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa 43, mr. Trnkoczy ded. Mestni trg 4, mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Žrebanje gasilske loterije

Gasilska zajednica dravske banovine objavlja: Žrebanje gasilske efektne loterije je končano. Pričelo se je po opravljenih formalnostih včeraj ob 21. in se zaključilo danes ob pol 10. Žrebanje sta ves čas nadzorovala javni notar in uradni finančne oblasti. Izžrebanih je bilo 1000 števil srečk in prav toliko števil dobitkov. Izid žrebanja bo objavljen v listih, čim bo javni notar napravil posvedčilo o žrebanju. Po let tega bodo vse gasilske čete odnosno župe kakor tudi trafike, ki so prodajale srečke, prejele poseben seznam izžrebanih števil.

Sokol

Sokol Ljubljana Zgornja Šiška se pripravlja za jesensko delo. Po izredno lepo in dobro uspešni prireditvah se pripravljajo Sokol v Zg. Šiški že za jesensko delo v telovadnici. Poletne dneve bo izbral še za pripravo društvenih tkev na orodju in v prostih panogah, za svečano proslavo krajevega rojstnega dne in za izlet v Kamniško Bistrico, kamor pohitita članstvo in narasčaj v nedeljo 20. t. m., eni s kolesom, drugi z vlakom, od Stahovice dalje pa vsi peš. Tudi dramski odsek je že pod vodstvom nad vse aigline in poštvovalnega podstaroste Br. Rihe pričel delo in pripravljajo za otvoritveno predstavo priljubljeno ljudsko igro »Deseti brat«. Da se pogovori o vseh priprava za zimsko delo in zlasti zaradi nameravanega izleta, vabi društvena uprava z načelnistvom na sestanek članstvo in narasčaj v petek ob 20. v Sokolskem domu.

Iz Kranja

— Uspela narodna veselica. Československa beseda v Kranju je priredila na vrstu g. župana Križnarja in Strazišča svoj tradicionalni »Česki pout«, ki je uspel nad vse pričakovanje. Kljub kranjski tomboli se je zbralo že popoldne na prijaznem vrstu lepo število zavednih meščanov in prijateljev Čehov. Skoraj polnoštevno se je zbrala seveda tukajšnja češka kolonija, ki so jo počastili z obiskom veselice tudi njihovi sorodnjaki iz Ljubljane, da ne omenimo še prijateljev iz Ribnice in drugod. — Kranjsko glasbeno društvo je z ubranim izgrajenjem narodnih napevov povzdignilo dobro razpoloženje, proti večeru pa so se zglasili v lepem številu tudi Sokoli, ki so se vračali od slavnostnega

DNEVNE VESTI

— Udeležencem glavne skupščine jugoslovenskega učiteljskega združenja. V dnevi 19. in 20. avgusta bo v Banjaluki glavna skupščina JUU. Udeleženci iz dravske banovine bodo odpotovali iz Ljubljane z brzim vlakom v soboto 19. t. m. ob 4.45 zjutraj in bodo prispeli v Banjaluko ob 12.45. V Banjaluki jih bodo pričakali zastopniki naše sekcije, ki jim bodo dali vse potrebne informacije glede prenočevanja in prehrane. 19. t. m. zvečer bo v Banjaluki informativen sestanek vseh udeležencev iz dravske banovine.

— Razpis zdravniške službe. Banska uprava dravske banovine razpisuje službo zdravnika zdravstvene občine Vrhnike v lastnosti uradnega pripravnika za 8. pol. skupino. Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v državno oziroma banovinsko službo v smislu § 3 zakona o uradnih službah in zdravniški pripravnik dobi v vsaj 6 mesece bolnišnice prakse iz porodništva in ginekologije. Prošnje naj se vložijo pri banjski upravi dravske banovine v Ljubljani do 25. avgusta.

— Uredba o umetnostnem svetu je stopila v veljavo. Umetnostni svet bo štel s predsednikom vred 16 članov in bo sklepal o umetnostnih vprašanjih v sporazumu s prosvetnim ministrom.

— Največji svinčni rudnik v državi za prt. Naš največji svinčni rudnik v Trepiču pri Kosovski Mitroviči so v torko definirali. Rudnik je vodilo angleško podjetje Trepiča Mines Ltd. že 19. julija podjetje je delavcem in podjetjem pravilo, da delavstvo zahteva zboljšanje pogojev. Delavstvo je zahtevalo zboljšanje pogojev ter zvišanje mezd. Bilo delovnih pogojev ter zvišanje mezd. Delavci so začeli stavkati, podjetje pa je zagrozilo, da bo ustavilo obratovanje za stalno, če se rudarji ne bodo vrnili na delo. Ker do sporazuma ni prišlo, je podjetje v resnici v ponedeljek zaprlo rudnik, baje po navodilu direktorja iz Londona. Uradništvo in vodstvo, kolikor je bilo angležev, je odpotovalo v London, rudarji, ki so pa domačini in jih je 2224, pa so ostali brez dela. Zaradi ustavitve tako velikega obrata je posebno prizadeta Kosovska Mitrovica, ki se je zadnja leta zelo razvila prav po zaslugi rudnika. Med prebivalstvom je zavladalo veliko nezadovoljstvo proti ino. zemskemu podjetju. Družba Trepiča Mines Ltd. je bila ustanovljena l. 1930 in je vložila 1.120.213 funtov šterlingov v obrat kot delniško glavno. Doselej je imela skupno 2.150.309 funtov šterlingov čistega dobička. Dobitek je torej presegal že nad milijon funtov šterlingov vložen kapital in je podjetje torej lahko zaprlo rudnik, ne da bi zaradi tega utrpelo vsaj začasno kakšno večjo škodo.

— Ali bo načrt uredbe o elektrifikaciji sprejet. Nedavno smo poročali o novem osmrtku o elektrifikaciji. S tem gospodarski krog niso bili zadovoljni in predložili so zopet predloge za spremembe in dopolnitve osmrtka. Sedaj poročajo iz Beograda, da je gradbeni minister že podpisal načrt uredbe in ga odposlal ekonomsko-financiarnemu odboru ministrov v prebris. Če torej, da bo uredba kmalu uveljavljena.

— Slaba kvaliteta uvoženega sladkorja. Iz mnogih mest v državi se pritožujejo v Beograd nad slabo kakovostjo uvoženega sladkorja iz češko-moravskega protektorata. Kakor znano, moramo letos uvažati sladkor, ker ga lani nismo dovolj proizvedli v naših tovarnah. Doselej je bilo uvoženega že okrog 150 vagonov sladkorja, namenjavajo ga pa se uvoziti okrog 100 vagonov. Zaradi pritožbe nad slabo kakovostjo uvoženega sladkorja v Osejku so sladkor poslali v analizo ter ugotovili, da je med sladkorjem 5 odstotkov moke. Ker pri nas velja moka 3 din kg, sladkor pa 15 din, pomeni to, da bodo našli uvozniki uvozili skupno 50 vagonov moke, če je ves češki sladkor tak, kakšen je ta. Oškodovani bomo za 750.000 din. Vedeti moramo tudi, da bodo konzumenti, ki uporabljajo sladkor za kuhanje sadje, še posebej prizadeti, ker se bo vkuhanu sadje kmalu pokvarilo zaradi prisojane moke.

— Prizad bo kupoval neomejene količine pšenice. Ker so se v nekaterih listih pojavile vesti, da bo Prizad odkupil skupno 30.000 vagonov pšenice, namreč samo še okrog 2300 vagonov, ker je je do sedaj nakupil že skoraj 27.000 vagonov, sporočajo s pristojnega mesta, da so te vesti netočne. Prizad ni določil vnaprejšnje nobene maksimalne količine, koliko pšenice bo nakupil. Zanimanje za našo pšenico na inozemskih tržnicah veliko, posebno v Nemčiji in Italiji, kaže pa tudi, da bo Grčija kupila precej naše pšenice. Zato je neupravičena bojazen, da bo Prizad prenehal nakupovati letošnji pridelek pšenice.

— Jugoslavija je v Evropi druga v proizvodnji srebra. Po podatkih Društva narodov je Jugoslavija za Nemčijo druga v proizvodnji srebra. Proizukcija je znašala v letih 1937-38 v Nemčiji 203.500 kg, v Jugoslaviji pa 55.500 kg. Na tretjem mestu je bila češkoslovaška, na četrtem švedska, potem Italija itd.

— Pet nemških lovskih letal je v ponedeljek prispelo v Beograd. Nemčija je lani začela dobavljati našemu vojnemu letalstvu vojaška letala. Prevzem teh letal na beograjskem letališču je bil zelo slove.

— Slovenski novinarji bodo obiskali Jugoslavijo. V zadnjih mesecih je obiskalo novo slovaško državo več jugoslovenskih novinarjev. Ta obisk je vzpodbudil slovaške novinarje, da obiščejo Jugoslavijo ter seznajajo čitatelje svojih listov z našimi razmerami. Datum obiska se ni določil.

sklenjeno pa je, da bodo slovaški novinarji potovali v skupini in ne posamezno.

— Letošnja sladkorna kampanja v naši državi se bo začela mnogo prej kakor prejšnja leta, pač zaradi pomanjkanja sladkorja. Sladkorna tovarna v Vrbsu je že začela sprejemati sladkorno peso, tovarna v Crvenki pa jo bo začela 21. t. m. Sladkorne tovarne bodo torej začele obratovati že ta mesec.

— 160 angleških turistov na parniku »Kraljica Marija«. Na praznik popoldne je priplul v Splitko luko parnik »Kraljica Marija«. Izkrcajo se je 160 angleških turistov. Izlet angleških turistov po Sredozemskem morju in Jadranu je organizirala agencija »Express« v Londonu. Angleži so zelo navdušeni nad našimi naravnimi lepotami.

— Zupana razbojnik. V Belovaru se bo ta dni začela senzacionalna razprava pri okrožnem sodišču proti bivšemu županu Koturku. Jože Koturak je bil zelo ugleden posestnik in so ga ponovno izvolili za župana v Velikem Trojstvu. Sedaj je obdožen, da je 17. maja v Čurovcu oropal 70letno Evo Miklovič. Odsel je je nad 23.000 din. Za razpravo vlada izredno zanimanje.

— Iletna deklica skočila pod vlak. 14-letna Katarina Šebelj iz Varazdina je hotela odpotovati z doma ter si poskati službo. Ker ji je oče to branil, je pobegnila skrivaj z doma v Čakovce, da si preskrbi potne listine za potovanje v Beograd. Ko je oče to zvedel, jo je šel iskat ter jo privedel domov. Doma jo je tudi pretepel. To je deklica tako razalostilo, da je zopet pobegnila z doma ter se vrglo pod brzovlak v Kotoribi. Vlak je popolnoma razmršil.

— Žrtve pretepel. B. bolnico so prepegljali več poškodovancev, ki so dobili hude poškodbe med pretepelom. V Kočevski Reki je bil večerjaj ponoril napaden 31letni posestnik sin Franc Knesper, ki ga je nekdo okoli z nožem po životu. Med pretepače je zašel tudi 23letni hlapec Ignac Godec iz okolice Stične, ki ga je napadalec poškodoval z nožem po vsem telesu. Zlasti pa na prsih. — Erjavce Avgust, posestnik sin iz Oselice, jo je izkupil v neki gostilni, kjer so ga pretepači obdelali s koli po životu in mu zlomili tudi desno roko. — Iz Zg. Tunjina so prepegljali v bolnico Jerneja Hribarja, ki ga je nekdo pretepel s kolo po glavi.

— Nesreča ne počiva. Posestnik Ivan Škof z Vrhnike je snoči padel s kozoletca in se hujše poškodoval na glavi. — Hlapec Al. Bek iz št. Vida pri Stični je padel z lestve in si zlomil desno nogo. — Mizarjeva žena Alojzija Potokova iz Slov. Javornika je na vožnji z motorjem in Kranj padla in se hudo poškodovala po životu ter po rokah. — S škodnja je večerjaj padel 18letni posestnik sin Anton Korinek s Poljske in si zlomil desno roko. — Paznik elektrarne na Fužinah Vinko Fink je snoči domov gredoč padel s kolesa in se poškodoval na glavi. — V bolnico so prepegljali davi tudi 12letnega Romana Paskulina iz Rožne doline, ki je na Rožniku splezal na hrast in padel na tla. Dečko se je pobli po glavi in rokah.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo delno oblačno in spremenljivo vreme. Večerja je bila najvišja temperatura v Splitu 30, na Visu 28, v Dubrovniku 27, v Kumboru 25, v Sarajevu 24, na Rabu 23, v Zagrebu in Beogradu 22, v Ljubljani 20,1, in v Mariboru 16,7. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,3, temperatura je znašala 11,6.

Iz Ljubljane

— Ij Prvi trnovski sejem bo priredilo Sokolsko društvo Ljubljana II v nedeljo na svojem letnem telovadščem v Trnovcu. Na prireditvi vabijo vse prijatelje in znance, ter jih opozarja, da bo na sejm na prodaj vse najboljše. Vstopnina samo 5 din. Ples zastoji.

— Ij Pogreb stavca J. Ferjanciča bo v petek ob 15. iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

— Ij Trava za zatiranje prahu: Prejeli smo: V našem listu citamo vsak dan pritožbe iz vseh delov mestne periferije nad cestnim prahom, ne manjka pa tudi pohval mestni občini, ki se v zadnjem času baje resno trudi, da predvsem v središču mesta onemogoči vsak prah. Kakor vidimo, so sredstva, ki se jih mestna občina poslužuje, precej draga, dočim je recept, ki ga je začela mestna občina uporabljati za periferijo, mnogo cenejši. Naj opozorimo, da so manj prometne in vendar polno zazidane ulice v Spodnji in Zg. Šiški ter tudi hodniki ob krajju poraščeni s travo. V prejšnjih letih so jih običajno v jeseni opeli predvsem zaradi očiščenja odtočnih kanalov, da ni v primeru južnega vremena pozni nastala prevelika poplava. Lani so to navado ponekod dočela opustili ter prepustili ulice, hodnike, odtočne razore in stanovalec usodi. Doselej hvala bogu še ni nič utonil in šlo bo morda vse po sreči. Na teh ulicah in hodnikih je trava letos seveda še bujnejša in ima to dobro lastnost, da omejuje prašenje. Ker pa imajo nekateri stanovalec ali pa njihovi znanci in prijatelji tudi razna motorna vozila, konjske vprege, da, celo smeta se od časa do časa pojaviti na naših zelenih ulicah, pa tudi brez dirv in premoga žal ne moremo ostati, so cestnišča tudi pri nas v izmeri kakih 4 m dokaj izvožena in nam prav prav tako ne prizanaša. Prebivalci v Sp. Šiški smo sicer dokaj skromni in ne zahtevamo, da bi se naše zelene ulice potresale s soljo, kar bi morda lahko ustva-

NE ZAMUDITE FILMA, ki obravnava najaktualnejšo temo sodnjajo dobo, film, ki govori glasno za mir in priateljstvo starih vseh narodov: — PAIX SUR LE RHIN, po slovitem romanu Pierrea Clauda. — Dita Parlo, Françoise Rosay, Michèle Alfa, John Loder. Ne zamudite tega sporeda! Ob 16., 19. in 21. uri. KINO UNION — TEL. 22-21

rilo res vzorno pašo, vendar pa prosimo, naj bi nekatere stranske ulice, med njimi tudi Podlimbarskega, včasih vsaj nekoliko poskopili. Morda na magistratu ne menijo, da Podlimbarskega ulica, ker nima mnogo prometa in je s travo poraščena, ni potrebna skropiljenja, ali pa smatrajo prebivalce v Podlimbarskega ulici za meščane tretje vrste.

— Ij Tudi ulice na Mirju so potrebne večje nega. Nekatere ulice na Mirju so silno razkopane ne samo ob robovih, marveč so kotanjaste tudi po sredi cest, kjer stoji po dežju voda. Podaljšek Marmontove ulice, kjer so zgradili v zadnjem času nekaj lepih novih vil, je že kar preveč zanemarjen in to treba tudi tu misliti na izravnanje cestišča.

— Ij Kopalna sezona se zaradi hladnih dni nagiba h koncu? Razna kopalnišča v mestu in v okolici, ki so bila preje zelo živahna, postajajo dan za dnem bolj osamljena. Prenehajo je vrvenje kopalcev tako na Ljubljani kakor tudi na Savi in celo na Gradaščici pri Bokavcih in ob Malem grabnu v Mestnem logu. Kopalna sezona letos ni bila baš najboljša, a tudi ne najslabša, saj je bil posebno julij zelo vroč. Upajmo, da tudi za kopalce ne bi vseh dni konec in da se bodo kopalnišča oživela vsaj še za par dni, ki jih smemo pričakovati lepe in solne do konca meseca.

SKUŠE prodaja jutri (skromni) kg samo din 14- „RIBA“ — J. OGRINC

Pogačarjev trg

— Ij Še en žepar prijet. Poročali smo, da je policija aretirala držnega žeparja, ruskega emigranta Hasana Herca, ki je po rodu žid, po poklicu pa brivski pomočnik. Policija je hkrati prišla še enega žeparja 40letnega Lenarta Škrinjara iz Pregrade. Škrinjar je izučen pek pa se je ra. je podal na krivna pota in postal žepar. Zasačil ga so, ko je skušal neki ženski v gneti izmakniti denarnico iz ročne torbice. Ko so ga na policiji preiskali, so našli v njegovih hlačah vsit skrit venček, kjer je skrival svoj plen.

Iz Celja

— c Pevski koncert mariborskega »Jadrana« v Celju. V nedeljo popoldne ob 10.30 do 12. bo priredilo pevsko društvo »Jadrana« iz Maribora pod okriljem društva »Soče« v Celju velik koncert v mestnem parku. Moški zbor šteje 45 pevcev in bo izvajal 17 narodnih in domoljubnih pesmi. Vso javnost opozarjamo na to prireditev.

— c Napredovanje. Za višje pisarniške oficiale v 7. položajni skupini sta napredovala pri sreskem sodišču v Celju Anton Kramer in Anton Čmer.

— c Posebni vlak je odpeljal na praznik popoldne številne obiralce helmaja v Savinjsko dolino, kjer se bo pričelo splošno obiranje helmaja v glavnem 18. t. m.

— c Julka Terčičeva zanikuje vsako udeležbo pri umoru v Medlogu. Po zaslišanju Grebenškovih tovarišev je prišla na vrsto sedaj tudi Julka Terčičeva, natakarcica pri umorjenih Ocirkovih o kateri trdijo, da je ona tudi pomagala pri zasnovanju medloškega umora. Terčičeva je bila prijeljana iz preiskovalnega zavora na kraj, kjer je bil izvršen umor ter je zanikala vsako sodelovanje pri umoru, ter trdi, da je nedolžna pri vse stvari. Kakor znano je Terčičeva ljubica Avgusta Zganka ter sta se mislila celo poročiti. Ona se ne ve, da je bila ostala družba že vsa aretirana ter se pri zaslišanju zapleta v protislovja. Govorbo na nadaljna preiskava pokazala, kdo je bil vse soudeležen pri raznih umorih in roparskih napadih, ki jih je dolge mesece izvrševala nevarna tolpa.

— c Kolo je ukradel. 18-letni Slavko K. iz Maribora si je izposodil od nekakega pokovskega pomočnika v Pirncah na Gorenjskem kolo za 10 din rekoč, da mu bo kolo takoj vrnil. Namesto, da bi to tudi storil je izginil s kolesom ter se pripeljal v Celje, kjer ga je policija aretirala.

— c Specialiteta celjskih ulic. Posebne vrste odlika naših ulic so slabi hodniki za pešce. Povečini so grajeni tako, da zastaja voda ob zidovju hiš in brizga izpod prebrih plošč prav prijazno v pasante. Imamo izvestne nevarne rajone, ki jih domačini že poznajo. Prvo nagrado bi gotovo zaslužili hodniki mimo pošte proti hiši Mestne hranilnice v Cankarjevi ulici. Ako si imel srečo, da si prišel mimo pošte brez »globljih pozdravov«, storiš prav, ako stopiš kar na cesto, sicer ti v dežju hodnik pred Mestno hranilnico in Cankarjevi ulici prav gotovo da temeljito signaturo. Bog ve, ali bi bili stroški res tako veliki, da bi se v lepem Celju odpravili taki nedostaki. Ako pa se ni razlišen kompetentni spor, kdo da je dolžan vzdrževati hodnike, pa ga rešite vsaj pred jesenjo in zimo, ki pride.

— c Nesreča ne počiva. 21-letni delavec Ciril Freitag iz Zagrada pri Celju si je pri delu prerezal dlan desne roke. — Ko se je peljal 25-letni Alojz Kozole trgovski potnik iz Sv. Kristofa pri Laškem, s kolesom mimo Rimske Toplice mu je odpovedalo krmilo, da se je zaletel v kup gramoza ter se pri padcu potolkel po glavi. Josip Šteble 10-letni posestnik sin iz Vojnika okolica je doma padel ter si zlomil desno roko v zapetju. — Matinka je zdobila pretnice in mezinice leve roke petletnemu posestniku sinu iz Huma ob Sotli Vinku Vražiču. — Privrsek Cecilija, 25 let stara žena delavca iz Smarjete pri Celju je padla v Trnovljah s kolesa ter si je zlomila desno roko pod laktom. — Transsek Jera preužitkarica iz Rogaske Slatine je doma padla ter si zlomila desno roko v laktu. Vsi se zdravijo v celjski bolnici.

— c Napadla sta ga in ranila. Ko se je peljal s kolesom 25-letni Stanko Štiglic mešarski pomočnik iz Rečice ob Savinji 13. t. m. ob 23. mimo Radmirja sta ga napadla Ivan Filac in Ivan Benda iz Radmirja. Podirila sta ga s kolesa ter mu prizadela poškodbe na desni roki, da se je moral zateči v celjsko bolnico.

— c V mestnem zavetišču v Medlogu je umrla 61-letna mestna reva Ivanka Vrhnovnik.

— c Železnike premestitve. Iz Šibenika je bil premeščen v Celje višji kontrolor Fran Gerl v Grosuplje pa je bil premeščen kontrolor na celjski postaji g. Roman Oberlindtner.

SAMO danes in jutri ob 16., 19. in 21. uri. **FINALE** Vesela dunajska opereta v režiji Geze Bolvarija: Käthe Nagy, Lucie Englisch, Hans Holt, Hans Moser in dr. Glasba: Franc Doelle. KINO SLOGA, tel. 27-30

POSLEDNJI RAKETERJI KINO MATICA tel. 21-24 — ob 16., 19. in 21. Film realistične, socialne vsebine. — Zatiranje nasilja in terorja v strašnem spodzemlju. V gl. vlogah GEORGE BRENT in GLORIA DICKSON

Velik uspeh muropoljskih kasačev ki so si priborili jugoslovenski derby

Ljutomer, 16. avgusta
Z včerajšnjim drugim dnem konjskih dirk na Cvenu pri Ljutomeru se je ponovno utrdil sloves muropoljskih kasačev, saj si je priboril jugoslovenski kasaški derby konj kmečke reje, muropoljski kasač ki je last kmeta in vzornega konjereja g. Alojza Slaviča iz Banovcev pri Ljutomeru.

Organizacijo dirk je priredilo Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru, dirke pa so vodili predsednik g. Sumak Mirko, namestnik g. Baukart Jan. sodniki: gg. König Franc, Funk Edo, dr. Ciril Porekar, Lukman Hubert, Galunder Franc in Skuhala Franc; handicaper je bil g. König Franc, končnik g. Porekar Vlado starter pa g. Baukart. Administrator dirk je bil agilni tajnik g. Vlado Porekar.

Čeprav je ponoči in dopoldne deževalo, je bila razmočena proga še dovoljna. Zaradi dežja se dirke ni udeležilo mnogo tujcev, ki so sicer svoj prihod prijavili, a so ponoči in dopoldne izostali. Kljub temu se je zbralo na dirkališču do 1500 ljudi, domačinov in gostov iz Ljubljane, Maribora, Čakovca Varazdina, Zagreba in drugih krajev. Med odličniki so bili zastopnik bana, sreski načelnik dr. Farčnik, podpredsednik centrale jug. kasaških društev Franc König, predsednik žrebarske inž. Hvastja, predsednik Zadruga za vzrejo žrebet Slavič Alojz, pogrešali pa smo naše kmetijske strokovnjake.

Jugoslovenski derby se je vršil ob 30letnici Zadruga za vzrejo žrebet v Ljutomeru. Vse dirke so klub razmočenemu terenu dosegle lep uspeh, doseženi šasi so bili zelo povoljni, kar pa potrjuje vrednost cvenškega dirkališča, ki spada med najboljše v državi.

Jugoslovenski derby si je priboril 4letni vranec, konj kmečke reje ki je last g. Slaviča Alojza iz Banovcev v času 5.37 in 1.42 km, ki mu je zaradi tega pripadla nagrada 12.000 din ter častna nagrada Kola jahačev in Ljutomeru ki mu je poklonilo lajorjev venec s trobojko in spominskim trakom.

Mursko polje in njega konjereji so z velikim zadovoljstvom sprejeli vest, da si je na jugoslov. derby-meetingu priboril prvenstvo konj muropoljskega kmeta Alojza Slaviča, ki spada med najboljše in najsposobnejše kmečke konjereje, s čimer je priboril čast Murskemu polju, muropoljskemu kmetu in muropoljskemu kasaču.

Rezultati posameznih dirk so bili naslednji:

1. dirka Ljutomer (enovprezna dirka za dvehletne jugoslovenske konje): 1. Splendit (Sumak, Ljutomer) 2.55, 1.51 km; 2. Slavček (Jureš, Bunčani), 3.01, 2.05 km; 2.50 din; 3. Rada (Vreg, Ljutomer) 3.02, 2.075 km; 150 din; 4. Palestra (Heric, Boreci), 3.03, 2.04 km; 100 din; 5. Svallov (Sumak, Ljutomer), 3.09, 2.02 km.

SPORT

— Nastop naših plavačev v Ljubljani. Ljubljanski plavalni podsavez je povabil česke plavalce klub iz Prage na tekmo, ki bo v soboto 19. in v nedeljo 20. t. m. ob 21. in bo nudila sportnemu občinstvu velik užitek. Naši plavači letos niso imeli prilike nastopiti na kaki večji plavalni prireditvi. Sedaj bodo lahko pomerili svoje moči s plavalci českega plavekega kluba iz Prage. Člani tega kluba so si pred kratkim priborili lepe uspehe v tekmah za prvenstvo Češke. Tako je na primer Novotny osvojil prvenstvo na 400 metrov prosto, Buchta na 100 m hrbtno in Sehrig na 200 m prmo. Njihova šafeta 3x100 m mešano v postavi Buchta, Sehrig, Landkammer je bila zmagovita in je dosegla rekord. Proti Čehom bodo plavalci izkjučno člani SK Ilirije. Dr. Vilfan, ki služi kaderaki rok, bo nastopil na 100 m prosto in 100 m hrbtno. Interesantna borba bo na 100 m prosto med njim in Fričem. Frič je že v Zagrebu dosegel na tej progi lep čas in dokazal, da je še vedno na visku. Za zaključek bo vaterpolo tekma med CPK in reprezentanco Ljubljanskega plavalnega podsaveza. V češkem moštvu nastopa šest reprezentantov. Inž. Bušek Brankar je odigral med drugim 60 reprezentativnih tekem. Tudi ostali člani moštva so večkrat nosili državni grb. Vstopnice se dbe v sportni trgovini Sport-Kmet na Aleksandrovi cesti. V predprodaji so na razpolago samo sedeži. Permanentne vstopnice se dobijo po znižani ceni.

Motociklistične gorske hitrostne dirke bo priredil 20. avgusta ob 15. Moto-Hermes Ljubljana na cesti Velika Loka—Catež. Proga bo dolga 6520 m. Start bo v Veliki Loki pri kolodvoru, cilj pa pri gostilni Urbančič v Catežu. Kto konkurenti bodo dopuščeni le člani Moto-Hermesa. Vozači drugih klubov lahko vozijo izven konkurence. Prijave se sprejemajo še danes v tajništvo kluba Dvorčakova 3. (tel. 24-07). V primeru slabega vremena bo dirka preložena na nedoločen čas.

Z Jesenic

35letnica jesenjskega Sokola. Naš Sokol bo priredil v nedeljo 20. t. m. v prostoru 35letnice javni nastop, pri katerem bodo sodelovali vsi društveni oddelki in godba na pišala. Poleg domačih sokolskih prvakov bo na orodju nastopila tudi vrnica Ljubljanskega Sokola, ki si je pri tekmah vsiljevala sodelstva v Beogradu priborila meč kralja Aleksandra.

OUZD v juliju

Ljubljana, 17. avgusta
V juliju je imel OUZD v Ljubljani povprečno 106.452 zavarovancev, in sicer 69.395 moških in 37.057 žensk. Povprečen stalež zavarovancev se je od julija lani zvišal za 2548 delavcev. Večji je bil tudi stalež bolnikov. Za delo nesposobnih zavarovancev je bilo 2967 ali 224 več kakor lani v istem mesecu. Lani je bil odstotek bolnikov 2.64, letos pa 2.79%.

Značilno je, da se je znižala tudi povprečna dnevna zavarovana mezza, ki je znašala julija 24.92 din. Letni padec je znašal 0.22 din. Skupna dnevna zavarovana mezza je znašala julija 2.652.990.80 din in je bila višja od lanske za 40.823 din. Ta porast je pa izkazan le pri moških zavarovalcih, medtem ko je skupna zavarovana mezza pri zavarovankah celo padla in sicer za 8592 din.

Iz Trbovelj

— Lepi uspehi naših gasilcev. Gasilstvo rudarskih revirjev je lahko ponosno na uspehe, ki jih je doseglo pri kongresnih tekmah v Ljubljani. Posamezni roji naših čet so se pri tekmah plasirali na odlična mesta, zlasti pa je krasen uspeh, ki ga je dosegel pri tekmah podincev član trške gasilske čete Viljem Okorn, ki si je priboril prvo nagrado kongresa, zlati pokal gasilske zajednice dravske banovine, razen tega pa je bil tudi odlikovan s srebrnim medaljonom in diplomom. Ta uspeh je za naše gasilstvo tem bolj razveseljiv, ker ga je dosegel delavec-rudar, sin stare rudarske rodbine. — Gasilstvo rudarskih revirjev pa se na kongresu ni ponašalo le s tem lepim uspehom, marveč tudi s trboveljsko rudarsko godbo, ki je naše gasilske čete spremljala na vseh pohodih na kongresu. Rudarska godba je pri tej priliki nastopila tudi pred generalnim ravnatelstvom TPD v Gledališki ulici, kjer je istočasno nastopili tudi pevski zbor rudarskih gasilskih čet. Godba kakor peval so bili ob zbranega občinstva obsesti s cvetjem in nagrajeni s navdušenim odobravanjem. — Kongres je napravil na tukajšnje udeležence vtis, ki ga ne bodo pozabili, zlasti pa je spodbudil naše gasilce k novim naporom za splošno in napredek plemenite gasilske ideje.

— NAVADA JE ZELENJA BRAJCA. Gospa gre zvečer v gledališče in pusti svojega moža samega doma. Ko se vrne, ga vpraša: — Ali si me kaj pogledal, možiček? — Ne, — odgovori mož, — navil sem radio, da sem postal predavatelj.

FANCI VERBIČ, roj. KOMAN javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretržno vest, da je po kratkem težkem trpljenju za vedno zaspal moj srčno ljubljani predobri soprog, brat, svak in stric, gospod

Drago Vili Verbič

adm. kap. v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 18. t. m. ob 17. uri izpred niše žalosti, Galetova ulica 33 (pri Celovski cesti št. 98 — desno), na pokopališču k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 17. avgusta 1939.

Zahujoči ostali

Mars se ni oglasil na signale z zemlje

in se tudi ni mogel, ker pravita dva učenjaka, da je en sam ocean ledu

V noči na 28. julija se je bil Mars najbolj približal naši zemlji, in sicer na 54 milijonov kilometrov. To se zgodi enkrat v 15 letih. V tem času je Mars vedno najsvetlejša nebesna telo in že od pamtikeva je opozarjal ljudi nase. Po mnenju zvezdoslovcev je bila samo Peperica, ker je zaradi svoje ekscentrične poti zemlji v večjem delu svojega kroga tako oddaljen, da ga ne moremo dobro opazovati. Mars je bil vedno predmet pozornosti zaradi svoje rdeče svetlobe in navadni zemljani so mu pripisovali poseben pomen, češ da označuje njegov pojav na nebu vojno. Če je torej res, se moramo torej zdaj pripraviti na vojno, ker je nam že zelo blizu.

Vse to je izpremenilo leta 1877, ko je objavil italijanski zvezdoslovec Schiaparelli izsledke svojih opazovanj Marsa. Ljudje so jeli nehoti motriti to nebesno telo z navadnimi očmi, ki so našle v njem naši zemlji podoben planet. Če so videli, da so postale ploskvice na Marsu, ki so precej debele, nekoliko rdečkaste, so si ta pojav takoj pojasnili s tem, da je morala nastati na Marsu vulkanska katastrofa. Izračunali so njegovo temperaturo in gostoto ozračja, po kateri bi se dalo sklepati o vrsti na Marsu živečih bitij. Skratka, vse se je sukal okrog tega, da se posredno ali neposredno dokaže, da je Mars obljuden.

Zakaj ni bilo odgovora

Zadnje dni, ko je bil Mars zopet tako blizu, se je razširila vest, da je opazil zvezdoslovec Slipher na Marsu sledove rastlinstva, kar naj bi potrdilo domnevo, da je Mars obljuden. V javnost je prišla tudi vest, da so oddajali v noči od 27. na 28. julija s Heydonove zvezdarne v Ameriki brezžične signale z visokofrekvenčnim oddajnim aparatom. 40 oddajnih aparatov na kratke valove je bilo pripravljenih, da bi sprejeli vesti z Marsa. Odgovora pa seveda nihče ni dočkal in ga ne bo, kajti Mars je en sam ocean ledu in na njem ni niti iskrice življenja.

Tako trditelj in svoje trditve zelo logično podpira inž. Hörbiger in Fauth v svojem nauku, ki sta ga nazvala »Nauk o kozmičnem ledu«. V njem sta postavila povsem novo koncepcijo o postanku našega sončnega sistema. V logičnem vrstnem redu sta prikazala sliko njegovega razvoja in sedanjega stanja. Vsi planeti, kar se jih suče okrog sonca, so razen naša zemlje mrtva, z ledom pokrita nebesna telesa. Samo naša zemlja, ki ima dovolj vode in dovolj tople notranjosti, omogoča živo življenjsko cepljenje vode v vodo in kisik.

Kanali na planetu

Mars ne more nikoli odgovoriti na signale z zemlje, ker je obdan z jeklenim oklepom. Njegovi kanali niso delo visoke razvite tehnike živih, mislečih bitij, temveč delo sončne gravitacijske sile, ki vpliva na vso njegovo ledeno skorjo in z njo pokrito vodno maso tako, kakor luna na našo zemljo, na kateri povzroča morsko plimo in oseko. Pod vplivom sončne gravitacijske sile nastaja na Marsu plima, to se pravi nabiranje vode na ekvatorju, v čemer jo ovira ledena skorja.

Voda torej išče pot najmanjšega odpora in to so stikalne ploskve med praledom in grmadami, padlini z asteroidi. Privlačevanja.

Gorenjske proge

Društvo železniških uradnikov je pod gornjim naslovom izdalo brošuro, ki ima namen zainteresirati poleg merodajnih tinitaljev tudi širše sloje za izboljšanje železniškega prometa na gorenjskih progah. Znahe so pritožbe in pobude, ki se nanašajo na te proge. Sicer se železniška uprava trudi, da zadosti večjim potrebam. Enotna proga ne more obvladati vseh potreb tako, da bi se promet vršil vedno v redu in pravočasno. Prav zanimiva je ugotovitev v brošuri, da je bilo lanske leto v enem dnevu pri vseh vrstah vlakov 40 ur zamude. Sreči tako visoke zamude, to se vidi iz pritožb potujočega zamude, to se vidi z pritožb potujočega občinstva. Kaj naj poredijo k temu se prizadeži žel. uslužbenec. Tudi na to se moramo ozirati. Sai ni vseeno, če pride uslužbenec iz službe zmučen domov z eno ali dveurno zamudo.

Brošura razpravlja o sedanjem stanju gorenjske proge ter stavlja predloge, ki bi jih bilo treba izpolniti. Tako izvedo, da je narasel potniški promet v zadnjih 12 letih za 56%. Letno se vozi sedaj na teh progah 2.924.000 potnikov. Tudi tovrstni promet je tako močan, da je že dosegel dopustni obseg.

Tudi z brzimi posameznimi vrst vlakov se peča brošura ter prihaja do precej nerazveseljivih izsledkov. Potovalna brzina brzovalcev znaša le 44,4 km na uro, potniških 26,7 km in brzovalnih vlakov le 19,3 km. Da te brzine ne ustrezajo si lahko predstavljajo vsak sam. Vzroki so stare izrabljene tračnice in enotni promet. Prav zanimiva je ugotovitev, da vagoni, ki jih dostavi železnica za prevoz potnikov, niso popolnoma izkoriščeni. Čeprav tožijo potniki, da je na vlaku velika

gneča. Važno poglavje tvori vprašanje dobičaja, ki ga ima železniška uprava od teh prog. Iz brošure je razvidno, da znaša njih čisti dohodek skoro 70 milijonov dinarjev letno. Čeprav je težko točno ugotoviti dobiček, ker se ne vodi podrobnejša statistika, se da vendar ugotoviti, da prinašajo gorenjske proge len dobiček.

In ravno na tej ugotovitvi temelji drugi del brošure, ki vsebuje predloge, kaj je treba storiti, da se izboljša današnje stanje. Brošura navaja štiri predloge:

a) naprava drugega tira na progi Ljubljana-Jesenice; dosedanjí napori železn. uprave, ki je preuredila dve postajališči (Zabnica in Otoče) so neizpolnjeni. V načrtu so sicer še druga izboljšanja, toda to so samo načrti. Vse nevednosti se dajo temeljito odpraviti le z drugim tirom;

b) ureditev novih postajališč: Dravljice in Ladija pri Goricanah, ki bi imela dovolj potnikov, da se izplača zgraditev;

c) uvedba novih potniških vlakov: med posameznimi vlaki na progi Ljubljana-Jesenice so prevelike časovne razdalje. Zato je potrebno, da se uvede nov vlak iz Jesenice ob 8.26, ki bi prišel v Ljubljano ob 10.5; iz Ljubljane naj bi odhajal nov vlak ob 10.50 ter drugi šele ob 12 ur 20 min., izletniški vlak do Škofje Loke na naj se spremeni v vsakodnevne;

d) zgraditev proge: Podnart-Kropa-Bled-Boh. Bela (dolžina 20 km). S tem bi se bohinjski kot znatno približal Ljubljani.

Za vsa ta izboljšanja finančno vračanje ne bi bilo pretežko, če se pomisli, kako zelo so donosne gorenjske proge. Na ta način pa bi bile vse težkoče odstranjene. Zanimivo je tudi to, da brošura ne zagovarja uvedbe motornih vlakov. Potrebni so lažji stroji in vagoni, pa se bo moglo tudi hitreje voziti. — Brošura se narača pri društvu železniških uradnikov.

Iz Zagorja

— Gojimo stajersko kokoš. Za naša dvorišča je priznana najboljša stajerska kokoš, ki daje največ koristi in je v tem podnebnju najboljša jajčarica. Tisti, ki so že pred leti začeli gojiti stajersko kokoš, so danes že prepričani, da jim ta pasma domača največ koristi in je tudi zelo odporna. Da se ta odpornost ne zmanjša, je dobro vsako leto dobiti petelina iz drugega gnezda. V ta namen daje banska uprava še nekaj let po nizki ceni čistokrvne petelinke in jarkke. Občinska uprava razglasa, da si kokošjerejci lahko naročijo petelinke po 10 din, jarkke pa po 20 dinarjev. Prijavitelj in plačati naprej je treba v občinski pisarni najpozneje do 5. septembra.

— Ogoljufan velede lahkovernosti. V petek 11. avgusta zvečer je ogoljufal cigan Hudorovič Pavle posestnika Celestina Jožeta iz Znojil s tem, da mu je dal za lepega konja, 6 let starega temnosive barve, slabo cigansko kljuse. Celestinov konj je bil vreden najmanj 3.500 din, dočim ni Hudorovičev vreden niti 1000 din. Celestin je šele drugi dan zapazil neozdravljive hibe, ki jih ima sedaj njegov novi konj, zato je goljufijo prijavil orožnikom, ki so dognali, da je Hudorovič odšel preko Trojan proti Vranskemu.

— Opozorilo. Sresko načelstvo v Litiji razglasa, da naj kmetovalci, ki potrebujejo ozimnih semen, javijo zahtevano količino pri tukajšnjem občinskem uradu. Cena tega semena bo 10 odstotkov dražja od običajne cene pšenice in rži. Pri naročilu je treba plačati za vsak kg naročenega semena 0,50 din na račun, ostanek pa ob prevzemu semena. Občinski urad sprejema naročila do 19. avgusta, na kar posebno opozorjamo kmetovalce.

— Nevaren tat pod ključem. V torek 8. avgusta je bilo vlomljeno okoli 14. pri posestniku Sikovcu Francetu na Selih št. 9. Nezman uzmogel je odnesel manjši zme-

sek denarja, 2 uri in 3 prostane ter izgubil brez sledu. Sikovec je vsem prijaviteljem orožnikom, ki so dognali, da je vlom najhujše izvršil neki Mastnak Stanko iz Kumna pri Laškem ter so takoj izdali za njim Laskom. Izkazalo se je, da je bila sled naših orožnikov pravilna, kajti pri Sv. Katarini nad Trbovljami je bil zasaden vlomilec pri novem vlomiu. Priznal je, da je izvršil tudi vlom na Selih pri Sikovcu. V nedeljo so orožniki prignali Mastnaka uklenjenega na Sela, kjer je pokazal, kje in kako je vlom izvršil. Vtril je šipo pri zadnjem oknu, okno odprl, ga smel in postavil v sobo. Tako je brez težkoč prišel v sobo, kjer je iskal predvsem denarja, katerega pa je dobil samo 104 din. Ker s tem ni bil zadovoljen, je vzel še zlato ameriškansko uro z zlato verzičico v vrednosti 2.000 din, srebrno uro, vredno 600 din ter 3 moške zlate prstane. Nato je odšel na Sv. Planino, kjer je denar zapravil. Druga dne je med potjo prodal zlato uro z verzičico za 80 din nekemu Dalmatincu, krošnjariju Stefanu po imenu, ki krošnjari v okolici Laškega, Radeč do Hratnika. Tudi srebrno uro je prodal nekemu Dalmatincu in sicer za 30 din. Stanko je star šele 18 let in ima na vesti že 9 vlomov. Kakor je sam izjavil, je vlamiljal, ker je bil brezposeln. Vse vlomne je izvršil v zadnjih treh mesecih. Iz tega se vidi, da njegov zagovor ne drži, kajti sedaj lahko najde vsak pošten in delavljn človek primerno zaposlitev. Očividno je hotel na lahek način dobro živeti. Posebnost omenjenega vlomilca je še ta, da je vse vlomne opravljal pri belim dnevu, ko so bili ljudje pri delu na polju in tako nemoteno stikal po omarah, le devet mu ni uspelo. Oddan je bil v zapore sreskega sodišča v Laškem, kjer bo dobil plačilo za vse dosedanje grehe.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnovem?

MALIOGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Praktiki, izjava beseda Din 1.— davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Male oglase

»Slov. Narod«

sprejema upravn

do 9. ure dopoldne.

NAJBOLJŠO MEDICO
Gostile v Medarni — Ljubljana,
Škofjeva ul. 6. 36/T

Okasa tablete

Pri spolni slabosti poskusite

OKASA

tablete za moške

100 tablet Din 220.— proti povzetju

Dobijo se v vseh lekarnah.

Zastopnik:

Lekarna Mr. Rožman Miroslav,

Beograd — Terzarije 5

Ogl. reg. S. Br. 5846/39

TURISTI!

Predno odhajate na planino, ne pozabite si nabaviti fin cvetlični med v Medarni — Ljubljana, Škofjeva ul. 6. 36/T

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno din 50.— »Salon Merlake«, Sv. Petra c. 76. 2510

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

PO PRIZNANU NIZKIH CENAH

si nabavite najboljše moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri P. REŠKURJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 1. T.

OREHOVA JEDROA
lepa, izčiščena, dobite najceneje v Medarni — Ljubljana, Židovska ul. 6. 36/T

ZARADI BOLEZNI
naprodaj v provinci res dobro vpeljana in dobro dočeta modstovska obrt z veliko zalogo in vsem inventarjem. — Vprašati v Celju, Gosposka ul. 19, Viktorija Kos. 2508

KOROŠKE BRUSNICE
(Freiselbeeren) dnevno sveže, razpošilja po 6 — 8 din samo šlebnik, Zagreb, Pantovčak 22. 2507

LA SVEŽE CESPLJE
debele za vkuhanje Din 2.50; namizne hruške, kisa jabolka Din 2.60 franko voznina razpošilja po 50 kg G. Drechsler, Tuzla. 2509

DOPISI

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

KAD BI SPOZNAL
res lepo dekle, lahko tudi preprosto, ki razume življenje, kakršno je. Starost do 24 let. Če mislite, da morete biti dobra prijateljica, pišite na upravo »Slovenskega Naroda« pod šifro »Seveda same«. 2393

Ako prodajal, kupujoč, oglašuj v mali oglasnik »Slov. Naroda«

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

NEVŠTILJE VSE VESTE TISKOVNI
PREPROSTE IN NAJFINIŠE

Makulturni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

— Tu sva jih našla. — Je dejal eden izmed dekčkov, ko je privedel Murzajeva do stene dvonadstropne hiše, ki so bila njena okna obrnjena na vrt.

— Poglejte, našel sem še eno rožo. — je vzkliknil drugi dekček in pokazal na vrtu orhidejo.

Dečka sta jela iskati med grmovjem in v odpadlem listju pod okni.

— Gospod, še nekaj sem našel! — je vzkliknil Griša in dvignil rokavico.

— To je druga rokavica, ki ni bila najdena na kraju zločina, — je pomislil Murzajev, ko si jo je ogledal. — Najbrž je bila vržena z rožami na vrt. V kateri ulici je ta hiša? je vprašal dečka.

— V Uspenski, — sta odgovorila dečka v en glas.

Murzajev je hotel priti z vrta na dvorišče. ograeno z visokim, dolgim plotom, toda na prazno dvorišče vodeča vrata so bila žal zaklenjena na veliko višje ključavnico. Najbrž se niso odpirala že od obranjanja sadja, ker so bila vsa zastrta s pajčevinami. Murzajev je odšel po isti poti s tujega vrta. Vsakemu dekčku je dal petnajst kopejk in ju odlovil, sam je pa krenil v Uspensko ulico. V Uspenski ulici je stala samo ena dvonadstropna

hiša s fasado rdečkaste barve. V nji so se oddajale v najem opremljene sobe. V knjigi gostov, stanujočih zadnji dni v sobah, je našel Murzajev tudi ime Igorja Jarigina. Stanoval je v sobi številka 14 in odjaval se je še tistega dne zjutraj. — Prosim vas, ali bi smel preiskati sobo številka 14, — je vprašal Murzajev vratarja. — To najbrž ne bo mogoče, — je odgovoril vratar, — ker jo je pred dvema urama najela neka stara gospa. Pravkar je legla in zdaj počiva. — Prosim vas, kam so obrnjena okna sobe številka 14? — Na vrt. Zato jo je stara gospa najela, da bo imela v nji mir. — Ali se spominjate, če je bil gospod Jarigin 17. zvečer doma? — Ne vem. Vedno se je vračal šele proti jutru. Do dveh popoldne je spal, potem je pa zopet izginil za vso noč. — Zdi se, da sem na sledu pravega morilca, — je razmišljal Murzajev, ko je stopil iz hotela. — Ne smem pa pozabiti obrniti pozornosti tudi na Berlogina. Toda kaj naj pomeni ta damska rokavica?

X.

Takega pogreba, kakor ga je imel knez Kostrov, mesto še nikoli ni videlo. Knezove zemске ostanke je spremljal k večnemu počitku knezoškof ob asistenci malone vse mestne duhovščine. Pela sta dva najboljša pevška zbora v mestu. Njuno petje se je vrstilo z žalnimi koračnicami orkestralnega združenja in gasilске zbora, ki jima je bil pokojnik častni predsednik. Za krsto so stopali v vrstah di-

jaki mestne gimnazije, ki ji je bil knez ustanovitelj. Njim so sledile vrste visokošolskih študentov z vseučiliškimi profesorji na čelu, katerim je bil knez zgradil in opremil eno izmed klinik. Mnogiž vencev so vozili na vozovih. Za žalnim sprevodom, dolgem skoraj en kilometer, so se pomikale kočije. Stranske ulice so bile vse polne ljudi. V množici so se videli objokani obrazi siromakov, ki jih je pokojni knez bogato podpiral.

Tik za krsto je stopal knez Oleg Kirilovič z Ariadno Georgijevno, ki jo je vodil pod roko. Stopala je utrujenih korakov z živčno napetostjo in obrazu, opirajoč se z vso težo na njegovo roko. V cerkvi med pogrebnimi obredi, ko bi se bila morala posloviti od mrljica, se je onesvestila. Kar je pogledala nazaj in s krikom: — Ne morem! Ne morem! je omahnila. Udarila bi bila z glavo ob stopnico, da je niso prestregli okoli nje stoječi ljudje. Ko si je opomogla, je našla v sebi še toliko moči, da je šla na pokopališče, kjer je stala ob grobu, dokler niso bili končani poslovilni govori. Le tu pa tam je zahtela ob patetičnih govornikovih besedah. Bilo je ob štirih popoldne, ko se je pogreb zaključil. Murzajev je pomagal Ariadni vstopiti v kočijo in pri tem je zašepetal:

— On je v Kozmo-Demjanskem. Upam pa, da ste si glede odhoda vendarle premislili.

— Nasprotno, še danes odpotujem, — je zaslišal ves presenečen njen odločni odgovor.

Večerni vlaki so se križali proti severu in jugu. Murzajev je prišel z Rybakovim na kolodvor.

— Vi pojdiš te peronu, jaz pa smuknem raje v vagon po stranskem tiru, — je dejal.

Ko je obstal v senci pri vhodu, je naenkrat zagledal Ariadno Georgijevno, kako je izstopila z ročnim kovčegom v roki iz kočije.

— To je ženska železne volje! — je vzkliknil navdušeno. — Po tako pretresljivem dnevu krene takoj na pot. Njena ljubezen do kneza je bila globoka, če se je mogla spremiti v tako veliko mrznjo. Pazi se Berlogin, če si morilec.

V mesto, kjer je Murzajev prej bival, je prihajal vlak pozno zjutraj. Ko je Murzajev stopil iz kolodvorskega poslopja na trg, je poiskal v množici, prerivajoči se s kolodvoru, Rybakova.

Peter Petrovič, — je vprašal Rybakova, ko ga je dohitel, — ali vam ni ob odhodu s perona zadisalo po parfumu?

— Menda se niti tu ne morete iznebiti tega parfuma. Bogue, Ivan Grigorjevič, z vami ni vse v redu. Kaj pa naj duham tu? Ne, nobenega parfuma nisem zaduhal. Ko sem odhajal s perona, se je zaletela vame neka ženska s košaro, v kateri je nesa slanike, in zato tudi nisem mogel zaduhati nič drugega.

Ko je Murzajev povedal svojemu dobremu znanцу, svetniku detektivskega oddelka Katajevju, kaj se je zgodilo, je slednji dejal:

— Mislim, da bo najbolje poveriti to zadevo privatnemu detektivu Skalskemu, ki nam včasih pomaga. Ko izve, da mu ne uide bogata nagrada knezov Kostrovih, se bo gotovo z vso vmeno lotil dela. To je mož, ki je za take posle najbolj pripraven. On in Rožnov sta bivaš inteligenta, ki dan za dnem poganjata v krčmah svojo usodo po grlu.

— Zakaj smatrate Rožnova za bivšega inteligenta? Kaj ga poznate?